

**UCHWAŁA NR XXVIII/337/2017
RADY GMINY WEJHEROWO**

z dnia 22 marca 2017 r.

w sprawie uchwalenia zmiany Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Wejherowo na lata 2014-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016 poz. 446, 1579, 1948), uchwala się, co następuje:

§ 1. Zmienia się treść załącznika nr 1 do Uchwały nr XXXII/367/2013 Rady Gminy Wejherowo z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Wejherowo na lata 2014-2021, ustanawiając jego treść w brzmieniu określonym w załączniku, stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wejherowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Hubert Toma

z dnia 22 marca 2017 r.

STRATEGIA
ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO
GMINY WEJHEROWO NA LATA 2014-2021

Wejherowo – czerwiec - 2013

Zespół Opracowujący Strategię wyraża podziękowanie wszystkim, którzy przyczynili się do wypracowania znowelizowanej Strategii, w szczególności przedstawicielom instytucji i organizacji spoza Gminy – Starostwa Powiatowego, sąsiednich Gmin, Nadleśnictw Gdańsk i Wejherowo, Komunalnego Związku Gmin Doliny Redy i Chylonki, PEWIK, LGD Kaszubska Droga i Północnokaszubskiej Grupy Rybackiej, Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Wejherowie oraz Radnym Rady Gminy Wejherowo, sołtysom, przedstawicielom przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych, działających na terenie Gminy Wejherowo, wszystkim aktywnym mieszkańcom Gminy za życzliwe uwagi, opinie i propozycje.

Rada Gminy Wejherowo, przyjmując w przededniu 80 rocznicy powstania Gminy niniejszą, znowelizowaną Strategię jako główną wytyczną do działania do 2021 roku, uzyskuje nowy, zasadniczy impuls do rozwoju na miarę swych oczekiwań i możliwości.

Od nas wszystkich zależy, czy znowelizowana Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego na lata 2014-2021 będzie należycie wdrożona i zrealizowana dla dobra Gminy i jej mieszkańców.

Zespół Opracowujący Strategię

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE I METODOLOGICZNE	5
1.1 Pojęcia podstawowe	5
1.2 Założenia wyjściowe	6
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	9
2.1 Położenie terytorialne i administracyjne	9
2.2 Charakterystyka przyrodnicza	12
2.3 Charakterystyka społeczno-demograficzna	13
2.4 Charakterystyka gospodarcza	25
2.5 Infrastruktura techniczna	27
2.6 Charakterystyka finansów Gminy	32
3. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJOWYCH	37
3.1 Identyfikacja problemów	37
3.2 Analiza SWOT/TOWS	38
3.3 Zgodność z celami rozwoju w strategiach nadrzędnych	43
4. PODSTAWOWE ELEMENTY STRATEGII ROZWOJU GMINY	45
4.1 Wizja i misja Gminy Wejherowo	45
4.2 Priorytety, cele i kierunki rozwoju Gminy	46
5. PROGRAMY STRATEGII ROZWOJU	49
5.1 Program rozwoju infrastruktury technicznej	49
5.2 Program rozwoju kapitału ludzkiego i integracji społecznej	51
5.3 Program rozwoju gospodarki i ochrony środowiska	53
5.4 Program rozwoju samorządności gminnej	54
6. ZASADY REALIZACJI I MONITOROWANIA STRATEGII	56
6.1. Aspekty finansowe realizacji strategii	56
6.2 Mierniki i wskaźniki wykonania strategii	59
6.3 Monitoring i ewaluacja realizacji strategii	68

WSTĘP

Strategia rozwoju gminy jest drugim obok studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju obszaru i społeczności. Wyrazem dążeń Władz Gminy Wejherowo do określenia podstaw długoterminowego rozwoju społeczności lokalnej była decyzja o przystąpieniu do opracowania nowelizacji strategii rozwoju Gminy Wejherowo na lata 2014-2021. Przedmiotową decyzję podjęto po przeprowadzeniu wstępnej oceny dotychczasowej realizacji Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Wejherowo na lata 2006-2021, przyjętej Uchwałą Nr XLIX/420/2006 Rady Gminy Wejherowo z dnia 04 lipca 2006 r., a także w kontekście zmieniających się uwarunkowań rozwoju w skali europejskiej, krajowej, regionalnej i lokalnej. W szczególności brano pod uwagę możliwość efektywnego wykorzystania szans rozwojowych w oparciu o środki zewnętrzne w perspektywie finansowej lat 2014-2020 w ramach środków wsparcia z Unii Europejskiej. W wyniku tych ocen uznano konieczność nowelizacji, głównie z uwagi dezaktualizację wielu zapisów, nie w pełni satysfakcjonujący poziom zrealizowanych przedsięwzięć oraz dynamicznie zmieniające się warunki funkcjonowania samorządu gminnego.

Proces opracowania strategii podzielony został na sześć etapów. W etapie wstępnym wydano zarządzenie Wójta w sprawie procedury opracowywania Strategii oraz ustalono zakres realizowanych czynności. W etapie organizacyjnym m.in. zorganizowano pierwszą debatę Zespołu Opracowującego Strategię z udziałem 58 przedstawicieli Urzędu Gminy, Rady Gminy, sołtysów, przedstawicieli organizacji pozarządowych, sąsiednich gmin i instytucji współpracujących z Gminą, podczas której przedstawiono założenia organizacyjno – problemowe, dokonano podziału Zespołu na komisje problemowe, dokonano wstępnej oceny realizacji Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy na lata 2006-2021 oraz przyjęto plan pracy nad nowelizacją Strategii. W etapie diagnostycznym dokonano badania dokumentacji, przeprowadzono badanie opinii mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz sporządzono diagnozę społeczno – gospodarczą Gminy, a także wykonano analizę spójności celów Strategii z celami strategicznymi na poziomie UE, kraju, regionu i powiatu. W etapie koncepcyjnym odbyły się spotkania warsztatowe zespołów problemowych oraz Komisji Koordynacyjnej, podczas których opracowanie i przyjęto analizę SWOT Gminy Wejherowo, sformułowano wizję, misję, priorytety, cele strategiczne, kierunki i zasadnicze zadania Gminy na lata 2014-2021. W etapie redakcyjnym opracowano projekt znowelizowanej Strategii, przekazano go do publicznej wiadomości i przeprowadzono konsultacje społeczne w różnych grupach środowiskowych oraz dokonano ostatecznej redakcji Strategii. W etapie końcowym zaprezentowano ostateczną wersję znowelizowanej Strategii Wójtowi Gminy Wejherowo, który ją przedłożył Radzie Gminy do akceptacji. W tym etapie również promowano Strategię i zaproszono społeczeństwo do udziału w realizacji znowelizowanej Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Wejherowo.

Prace nad nowelizacją Strategii prowadzono metodą partycypacyjną, tzn. siłami Gminy Wejherowo ze znaczącym udziałem konsultanta zewnętrznego, którym był dr inż. Ryszard Zarudzki. Organizowaniem, nadzorowaniem i moderowaniem prac zajmowała się Komisja Koordynacyjna w składzie:

1. dr Krzysztof Zabieglński, doradca Wójta – przewodniczący;
2. Maciej Milewski, zastępca Wójta – zastępca przewodniczącego;
3. Magdalena Lorek, sekretarz Gminy - członek;
4. Witold Ciemięga, skarbnik Gminy - członek;
5. Hubert Toma, przewodniczący Rady Gminy – członek.

W jej pracach uczestniczył również konsultant zewnętrzny, dr. inż. R. Zarudzki.

Do prac nad przygotowaniem strategii zaproszono przedstawicieli Urzędu Gminy, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej oraz członków Rady Gminy, którzy weszli w skład poszczególnych zespołów problemowych. Powołano następujące grupy problemowe i ich przewodniczących:

1. Gospodarki i infrastruktury - Maciej Milewski, zastępca Wójta;
2. Rolnictwa i ochrony środowiska – Magdalena Lorek, sekretarz Gminy;
3. Kapitału ludzkiego i spraw społecznych – Janusz Daniszewski, przewodniczący Komisji Spraw Społecznych i Rodziny Rady Gminy;
4. Budżetu i finansów – Krzysztof Wróblewski, przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Rady Gminy.

Na etapie analizy SWOT wyłoniono trzy domeny strategiczne: sfery kapitału ludzkiego i problematyki społecznej; infrastruktury i gospodarki oraz rolnictwa i ochrony środowiska. Większość prac nad strategią prowadzona była w grupach specjalistów i działaczy społecznych; skupiły się one wokół celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków i zadań, które winny przyczynić się do osiągnięcia tych celów, a w konsekwencji do zrealizowania wizji i misji gminy. Szczególnym przedmiotem zainteresowania było realne planowanie, oparte o faktyczne przesłanki społeczne i finansowe. Efektem tych działań było opracowanie czterech programów rozwoju. Następnie, tak wypracowane programy rozwoju zostały poddane analizie, zwłaszcza pod kątem możliwości finansowych gminy oraz ich spójności z kierunkami rozwoju, celami i priorytetami.

W ostatecznej fazie opracowywania określono zasady monitorowania i ewaluacji strategii podczas jej realizacji. Projekt został opublikowany na stronie internetowej Gminy w celu konsultacji społecznych, a ich wyniki zostały uwzględnione w ostatecznej jej redakcji.

Prace nad nowelizacją Strategii trwały od stycznia do czerwca 2013 roku i zakończyły się postawieniem niniejszego dokumentu do dyspozycji władz Gminy Wejherowo.

Zespół redakcyjny pragnie w tym miejscu wyrazić nadzieję, że opracowany dokument pozostanie żywym i z roku na rok będzie wyrażał zamierzenia i aspiracje ludzi, którym drogi jest rozwój Gminy Wejherowo. Jednocześnie stanowić on będzie podstawę do opracowywania konkretnych projektów i przedsięwzięć, które stanowić będą przełożenie celów strategicznych na efektywne działania w różnych, kluczowych dla rozwoju Gminy, dziedzinach.

1.ZAŁOŻENIA OGÓLNE I METODOLOGICZNE

1.1 Pojęcia podstawowe

Rozwój zrównoważony – rozwój zrównoważony jest to rozwój, którego celem jest wzrost gospodarczy niezbędny do zapewnienia ludziom dobrobytu, ale z uwzględnieniem dobra

społecznego, sprawiedliwości i warunków niezbędnych do zachowania zasobów i walorów środowiska naturalnego.

Strategia – jest to określenie sposobu postępowania i wybór drogi rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez sformułowanie misji i docelowej wizji jednostki; wybór długookresowych priorytetów i celów rozwojowych zapewniających urzeczywistnienie przyjętej wizji; częścią strategii jest polityka realizacji celów strategicznych i kierunków działań na rzecz rozwoju zrównoważonego, określająca zasady postępowania oraz wskazująca narzędzia niezbędne do osiągnięcia przyjętych celów. Strategia dotyczy również sposobu alokacji środków kapitałowych, zaangażowania społecznego, systemu informacji. Ważnym elementem strategii są wyodrębnione zadania ujęte w ramach programów strategicznych.

Program strategiczny – jest to zbiór działań zapewniających osiągnięcie konkretnego kierunku i celu przyjętego w strategii.

Priorytet - obszar zadań, ukierunkowany w ramach kilku celów strategicznych które trzeba wykonać w określonej kolejności, stanowi on główne, kierunkowe wyzwanie.

Cel strategiczny – jest to stwierdzenie ogólne określające stan rzeczy, który jest oczekiwanym efektem określonego postępowania; wyobrażenie skutku działania w sferze społecznej, gospodarczej, przyrodniczej umożliwiające urzeczywistnienie założonej wizji (wskazuje drogę i sposób osiągnięcia priorytetu i wizji rozwoju).

Kierunek działań - zespół działań inwestycyjnych, gospodarczych lub społecznych, których istotą jest spowodowanie pożądaných z punktu widzenia Gminy skutków rozwojowych.

Działanie - każda forma zachowania Gminy lub innych podmiotów, którego celem jest osiągnięcie (lub nieosiągnięcie) skutku rozwojowego.

Obszar działania – jest to konkretyzacja w aspekcie branżowym lub terytorialnym miejsca realizacji programu (celu) strategicznego.

1.2 Założenia wyjściowe

Prace nad nowelizacją strategii rozpoczęto od sformułowania założeń wyjściowych, ich konsultacji z przedstawicielami reprezentatywnych środowisk i uzyskania akceptacji władz gminy. Do założeń wyjściowych opracowanego dokumentu zaliczamy to, że:

- a. Strategia powinna być opracowana zgodnie z nadrzędną zasadą rozwoju zrównoważonego. W praktyce będzie on traktowany zgodnie z Agendą 21 – Globalnym Programem Działań na XXI wiek (przyjętym na Konferencji ONZ w Rio de Janeiro w czerwcu 1992 roku i ratyfikowanym przez władze RP);
- b. Cele strategiczne rozwoju gminy powinny być kompatybilne z ogólnymi celami rozwoju województwa oraz kraju, powiatu i wybranych, sąsiednich gmin. Przy określaniu strategicznych celów rozwoju gminy oraz kierunków działań będą brane pod uwagę cele strategiczne, zalecenia oraz wskazówki zawarte w następujących dokumentach:
 - Umowa Partnerstwa Rządu RP z Komisją Europejską na lata 2014 – 2020;
 - Wspólne Ramy Strategiczne (WRS) Komisji Europejskiej na lata 2014-2020);
 - Strategia Rozwoju Kraju 2020;
 - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie;

- Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030);
 - Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego;
 - Strategia Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego;
 - Strategia Zrównoważonego Rozwoju Metropolitalnego Forum Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów Miast i Starostów NORDA;
 - Strategia Rozwoju Powiatu Wejherowskiego na lata 2011 – 2020;
- c. Znowelizowana Strategia powinna być średniookresowa i obejmować okres 2014-2021. Powinna być podstawą planowania w trzech podokresach:
- Okres 2014 - 2016;
 - Okres 2017 – 2019;
 - Okres 2019 – 2021.

Podokresy te są z jednej strony zsynchronizowane z kadencyjnością samorządów terytorialnych, co daje możliwość dokonywania zapisów w strategii przez kolejne władze gminne, a z drugiej strony podział ten oparty jest o harmonogram postępującej integracji Polski z Unią Europejską. Lata 2007 - 2013 to był okres realizacji Narodowej Strategii Spójności i Narodowego Programu Rozwoju Społeczno - Gospodarczego, gdzie samorządy gminne miały historyczną szansę i możliwość korzystania z funduszy europejskich, ale – jak pokazuje praktyka – w Gminie Wejherowo ta szansa nie została należycie i w pełni spożytkowana. Wprawdzie w latach 2011-2012 nastąpiło dynamiczne zwiększenie aktywności i skuteczności w tym zakresie, co jednak nie zmienia postaci rzeczy, że w latach najbardziej sprzyjających, tj. 2008-2010 Gmina należała do najmniej aktywnych w województwie. Należy pamiętać, że do 2006 roku Gmina Wejherowo była jedną z kilkunastu gmin w województwie, która nie pozyskała żadnych środków w ramach pierwszego okresu wsparcia z Unii Europejskiej za lata 2004 -2006. Warto pamiętać, że lata 2014 – 2020 to okres nowej perspektywy finansowej wsparcia środkami z Unii Europejskiej, która powinna być właściwie wykorzystana.

- d. Strategia rozwoju powinna stanowić dokument pragmatyczny. Strategia powinna określać ścieżkę i zakres rozwoju gminy Wejherowo w latach 2014 – 2021.
- e. Strategia rozwoju gminy Wejherowo do roku 2021 powinna być narzędziem umożliwiającym podejmowanie działań rozwojowych. Działania proponowane w strategii powinny służyć:
- stymulowaniu i tworzeniu warunków aktywności społeczeństwa i prorozwojowych zachowań podmiotów gospodarczych,
 - utrzymaniu lub poprawie stanu środowiska przyrodniczego gminy oraz wzbogaceniu istniejących walorów przyrodniczych regionu.
- f. Strategia rozwoju gminy Wejherowo powinna stanowić stricte dokument o charakterze planistycznym. W związku z powyższym dokument strategii powinien:
- przedstawiać klarowny obraz celów przyszłego rozwoju gminy akceptowanych społecznie,
 - umożliwiać podporządkowanie działań doraźnych działaniom długofalowym,
 - zapewniać koordynację przemian gospodarczych i społecznych w warunkach istniejących ograniczeń korzystania ze środowiska przyrodniczego,

- kierunkować podejmowane przedsięwzięcia na maksymalne wykorzystanie aktywów, czyli silnych stron i szans rozwojowych oraz kompensowanie słabych stron i unikanie zagrożeń,
 - umożliwić lepsze zagospodarowanie zasobów gminy, tj. ludzi, ziemi, obiektów, wiedzy, środków finansowych, zasobów naturalnych i kulturowych,
 - umożliwiać zwiększenie oddolnej inicjatywy i wpływu społeczności na realizację działań rozwojowych,
 - wpływać na stymulowanie przez władze gminne zmian zgodnych z programem rozwoju,
 - zwiększać szanse na uzyskanie dodatkowych, zewnętrznych źródeł finansowania strategicznych działań rozwojowych.
- g. Strategia powinna być wykonana metodą partycypacyjną, tj. siłami Gminy przy wykorzystaniu usług konsultanta zewnętrznego. Przy jej budowie powinny być brane pod uwagę analizy eksperckie, wynikające z danych empirycznych. Dużą rolę powinny grać ankiety społeczne pokazujące kierunek zmian akceptowany przez mieszkańców gminy. Równorzędną rolę w stosunku do analiz eksperckich powinny spełniać konsultacje społeczne i wyrażone w ich trakcie poglądy, opinie, dążenia i oczekiwania mieszkańców Gminy. Podstawowe zapisy strategii – wizja i misja oraz SWOT, powinny być konsultowane z szerokim gronem przedstawicieli społeczności gminnej;
- h. Zostanie powołany Zespół Opracowujący Strategię do współpracy z konsultantem zewnętrznym w zakresie wypracowywania podstawowych zapisów Strategii. Zespół ten – w składzie Komisji Koordynacyjnej i zespołów roboczych - zostanie powołany przez Wójta Gminy. Zadaniem zespołu powinno być wypracowanie wspólnie z ekspertem zewnętrznym podstawowych zapisów strategii, akceptacja dokumentu przed jego przyjęciem przez organy gminy oraz społeczne monitorowanie przebiegu realizacji strategii. W skład zespołu powinni wejść: przedstawiciele władz gminy, specjaliści Urzędu Gminnego, przedstawiciele Rady Gminy i podstawowych grup społecznych;
- i. Realizacją strategii będą kierowały władze gminy. W dokumencie przedstawiona zostanie koncepcja systemu zarządzania wdrażaniem strategii oraz monitorowania efektów gospodarczych, społecznych, ekologicznych i innych. Wszystkie zadania realizowane przez jednostki zależne od samorządu gminnego powinny być podporządkowane strategicznym celom rozwojowym i być zgodne z programami realizacyjnymi;
- j. Zawarte w strategii programy strategiczne powinny wskazywać sposób osiągania założonych celów rozwojowych;
- k. Strategia w warstwie zadaniowej powinna być zgodna z zasadą SMART. Zgodność z zasadą SMART oznacza, że zadania będą **S**pecific – specyficzne, **M**asurable – mierzalne, **A**greed – uzgodnione, **R**eal – wykonalne, **T**imed – określone w czasie.

Przyjęte założenia pozwoliły na wypracowanie optymalnych technik i technologii w zakresie identyfikacji strategicznych problemów Gminy i sposobów ich rozwiązywania, stosownie do istniejących i przewidywanych uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych w perspektywie lat 2014 – 2021.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1. Położenie terytorialne i administracyjne

Gmina Wejherowo leży w województwie pomorskim, w wschodniej części powiatu wejherowskiego. Historycznie ziemie te, zwane przez Kaszubów Lësokami, stanowią obszar rdzennie kaszubski, z typowymi gburскими wsiami. Powierzchnia gminy to 19425 ha, co stanowi 15 % powierzchni powiatu wejherowskiego. Ludność według stałego miejsca zameldowania na dzień 31.12.2012 r. wynosiła 21941 osób i wskazuje tendencję wzrostową. Gęstość zaludnienia to 113 osoby na 1 km², średnia gęstość zaludnienia dla powiatu to 151 osób na 1 km². W bezpośrednim sąsiedztwie gminy znajduje się aglomeracja trójmiejska z miastami Wejherowo, Rumia, Reda, Gdynia. Gospodarczo gmina ma charakter usługowo – mieszkalnej z rozwijającym się sektorem usług.

WYBRANE DANE ^a STATYSTYCZNE	2009	2010	2011
Powierzchnia w ha.....	19426	19425	19425
Ludność.....	20950	21300	21941
Ludność na 1 km ²	108	110	113
Kobiety na 100 mężczyzn.....	99	100	99
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	58,0	57,7	57,3
Szkoły podstawowe i gimnazjalne.....	7	7	7
Liczba ludności na 1 zakład opieki zdrowotnej.....	6983	7100	7314
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania.....	3	3	2
Mieszkania oddane do użytkowania....	221	260	324
Pracujący ^{bc} na 1000 ludności.....	180	167	170
Bezrobotni zarejestrowani.....	828	1022	978
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca z instalacji:			
wodociągowej.....	72,0	72,0	72,0
kanalizacyjnej.....	3,9	4,0	4,8
gazowej.....	3,0	4,1	6,4

Wybrane informacje i dane statystyczne o gminie Wejherowo

a Dane o liczbie i strukturze ludności (stan i do przeliczeń) pochodzą z bilansu opracowanego w oparciu o: dla 2009 r. – wyniki NSP 2002 r.; od 2010 r. – wyniki NSP 2011 r.

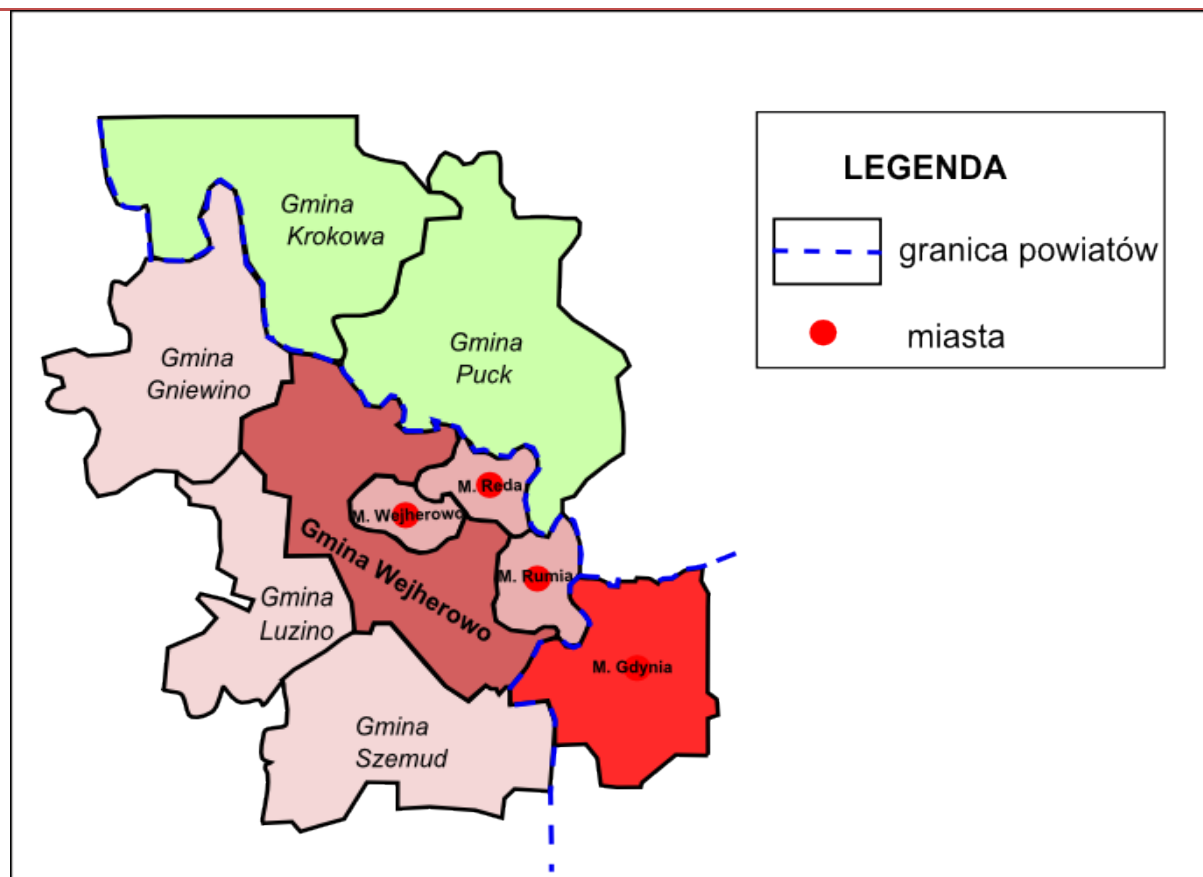
b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

c Bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

W tabeli powyżej zaprezentowano podstawowe dane statystyczne¹, charakteryzujące wybrane aspekty sytuacji społecznej i gospodarczej, oraz podstawowe wskaźniki dotyczące infrastruktury gminy Wejherowo w okresie 3 lat. Więcej informacji oraz wynikających z tego rekomendacji i wnioski przedstawiono w dalszej części opracowania. Gmina wiejska Wejherowo położona w dużej części wokół miasta Wejherowo administracyjnie została podzielona na 16 sołectw. Są to tereny rdzennie kaszubskie, zamieszkuje tu również ludność z głębi Polski oraz przesiedleńcy z dawnych Kresów. Ze wschodu na zachód gminy przebiega Pradolina Łeby – Redy. Morenowe Wzgórza porośnięte lasami przypominają Bieszczady. Teren nadaje się do turystyki aktywnej, strome podjazdy gwarantują prawie górskie warunki do uprawiania profesjonalnego kolarstwa. Tym bardziej, że obszary leśne zajmują znaczną powierzchnię

¹ Statystyczne Vademecum Samorządowca 2012; Gmina Wiejska Wejherowo. Powiat wejherowski, w: http://www.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_pomorskie/portrety_gmin/Powiat_wejherowski/wejherowo.

Gminy. Położenie gminy wiejskiej w sąsiedztwie miasta Wejherowo dodatkowo podnosi walory turystyczne Gminy, ponieważ miasto Wejherowo jest miejscowością o długiej historii i bogatych tradycjach. Obok wielu zabytków miasto słynie z ponad 300 letniej Kalwarii i odnowionych w latach 2007-2008 blisko 26 kapliczek. Ponadto w mieście rozwinięta jest dobrze sieć usług, z których korzystają mieszkańcy gminy wiejskiej. Stwarza to warunki do utworzenia wiejsko – miejskiego obszaru funkcjonalnego i wspólnej realizacji wielu ważnych dla obu stron projektów. Gmina straciła swój charakter rolniczy na rzecz rozwoju sieci usług, produkcji i funkcji mieszkalnej.

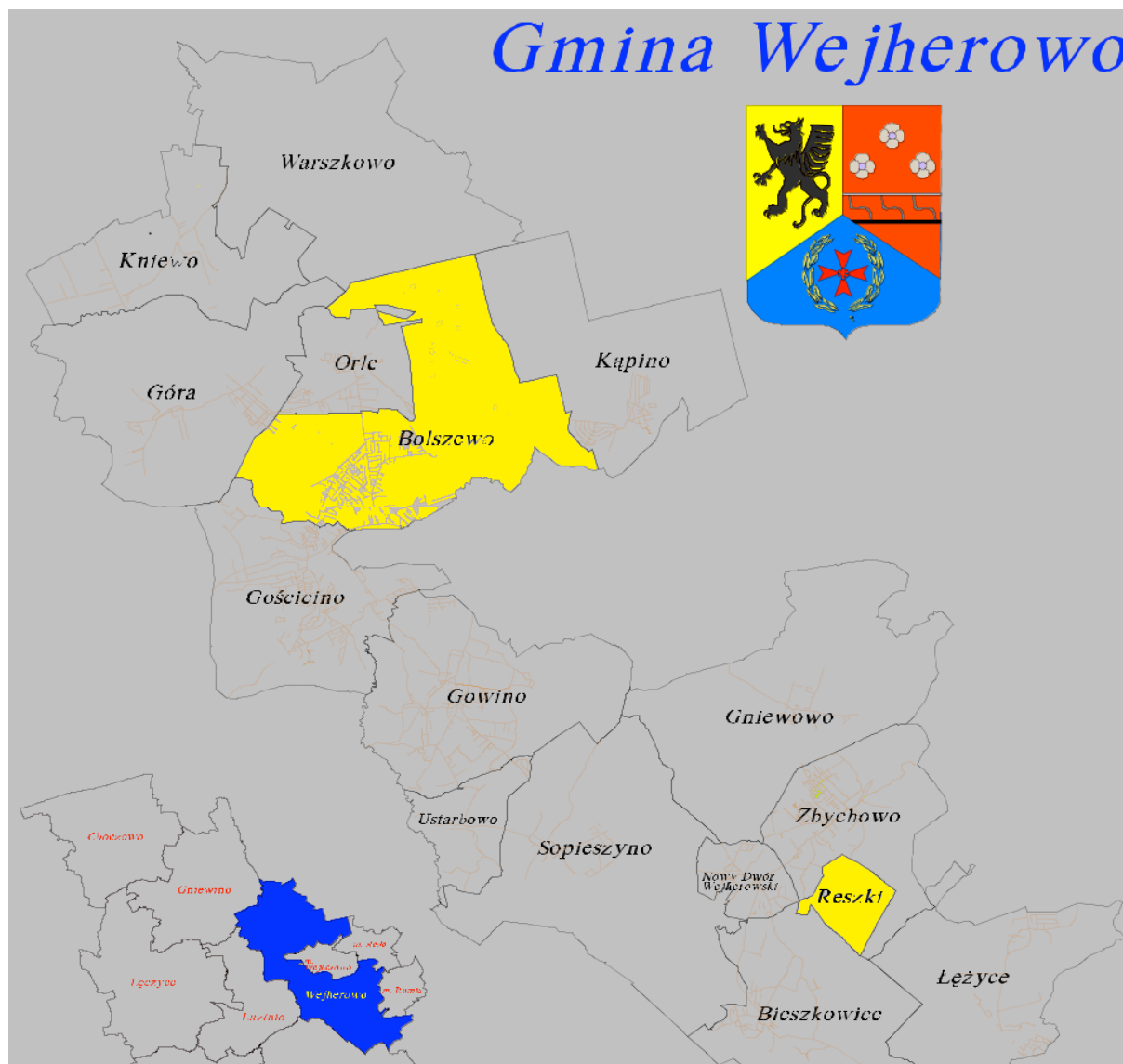

Mapa Gminy Wejherowo i Gmin sąsiadujących (5 gmin wiejskich i 4 miejskie)

Charakterystyczne jest również to, że Gmina Wejherowo graniczy z 4 miastami: Wejherowo, Reda, Rumia, Gdynia i 5 gminami wiejskimi: Szemud, Luzino, Gniewino, Krokowa i Puck (patrz mapa powyżej). Jest to położenie korzystne, jednocześnie w planach rozwojowych wymaga uwzględnienia uwarunkowań charakteryzujących sąsiednie jednostki samorządowe.

Fenomen położenia gminy Wejherowo polegający na tym, że jako obszar wiejski sąsiaduje 4 miastami wpływa bezpośrednio na funkcje i charakter całej Gminy. Dlatego ważnym kierunkiem strategicznym jest wyznaczenie obszaru funkcjonalnego, a w takich ramach możliwości realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) oraz wspólnego zaplanowanie działań w ramach partnerstwa wiejsko - miejskiego obszaru Gminy Wejherowo z przyległymi miastami.

Mapa obszaru Gminy Wejherowo z podziałem na 16 sołectw z wyróżnieniem najmniejszego i największego obszarowo sołectwa (Reszki 111 i Bolszewo 6852 mieszkańców).

Pomiędzy 16 sołectwami będącymi jednostkami pomocniczymi gminy występuje duże zróżnicowanie. Wynika to z położenia gminy. W części południowej sołectwa są położone na obszarze Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego lub w części jego Otuliny (Łężyce, Bieszkowice, Reszki, Zbychowo, Nowy Dwór Wejherowski, Sopieszyno i Ustarbowo). Są to obszary z przewagą terenów leśnych z enklawami rolniczymi oraz jeziorami (Zawiat, Bieszkowice, Borowo, Wygoda, Wyspowo). W części środkowej i północnej występują tereny silnie zurbanizowane, dotyczy to w szczególności sołectw Kapino, Bolszewo, Orle, Gościcino, Gowino, Góra. Typowo rolniczym charakter związany jest z sołectwem Kniewo. Duże zróżnicowanie przestrzenne w poszczególnych sołectwach ma bezpośredni wpływ na miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Dlatego przy realizacji strategii należy zwrócić szczególną uwagę na całą problematykę przygotowywania, konsultowania i uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Szczególnie powinno to być powiązane z spójnością terytorialną obszaru gminy, powiatu i regionu.

2.2 Charakterystyka przyrodnicza

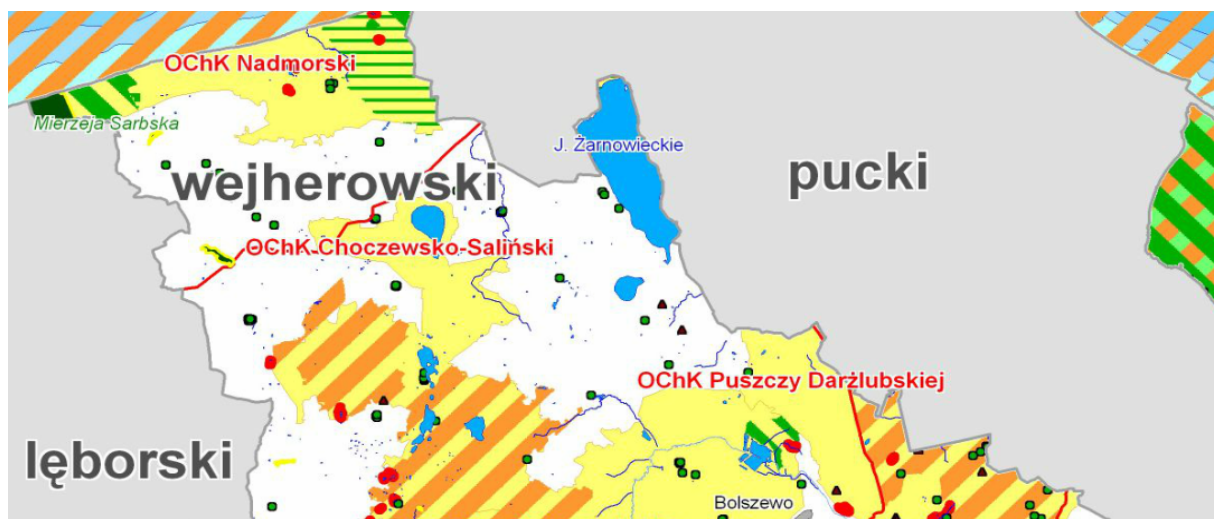
Zgodnie z podziałem obszaru Polski na jednostki fizyczno-geograficzne (w.g. J. Kondrackiego) gmina Wejherowo położona jest w granicach trzech mezoregionów fizyczno-geograficznych: Pobrzeża Kaszubskiego, Wysoczyzny Żarnowieckiej, Pradoliny Redy – Łeby i Pojezierza Kaszubskiego. Jednostki te wchodzi w skład dwóch większych jednostek makroregionalnych - Pobrzeży Południowobałtyckich i Pojezierzy Pomorskich.

Występowanie obiektów i terenów chronionych

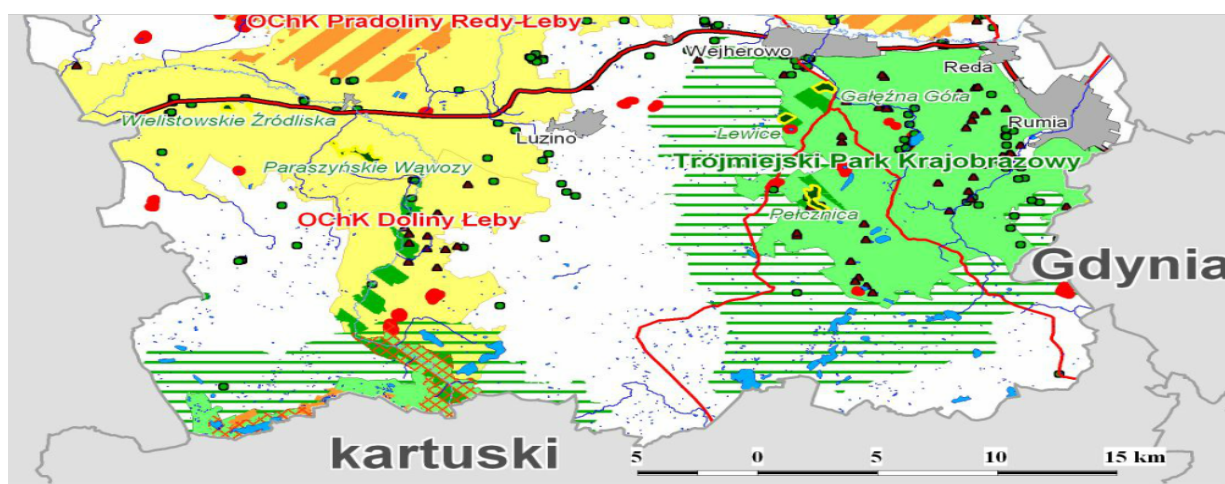
Na terenie gminy znajdują się następujące obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną:

1. Powierzchnia Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego znajdująca się w granicach gminy Wejherowo wynosi 7750 ha, co stanowi 38% całkowitej powierzchni parku, oraz blisko 40% powierzchni gminy.
2. Obszary Chronionego Krajobrazu – Puszczy Darżlubskiej i Pradoliny Redy – Łeby (łącna powierzchnia – 6 350,0 ha, co stanowi 33% powierzchni gminy);
3. Użytki ekologiczne – łącznie na terenie gminy jest 9 użytków, w tym 2 ustanowione w 2012 r. na mocy uchwały Rady Gminy Wejherowo tj.: „Łąka Nad Zagórką Strugą” i „Migowe Wzgórze”.
4. Obszary Natura 2000 – Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk: Orle (PLH 220019), „Biała”, Pełcznica (PLH 220020) oraz Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków: Puszcza Darżlubska (PLB 220007) i projektowany „Bezlist koło Gniewowa”.
5. Rezerваты przyrody – Gałęzna Góra, Lewice, Cisowa (część), Pełcznica (część) (łącna powierzchnia rezerwatów – 111,8 ha, co stanowi 0,5% powierzchni gminy);
6. Pomniki przyrody - łącznie 71, w tym 12 ustanowionych przez Radę Gminy Wejherowo. Wśród 71 pomników przyrody: 37 – pojedyncze drzewa, 8 - grupy drzew, 1 aleja, 25 głazów narzutowych.

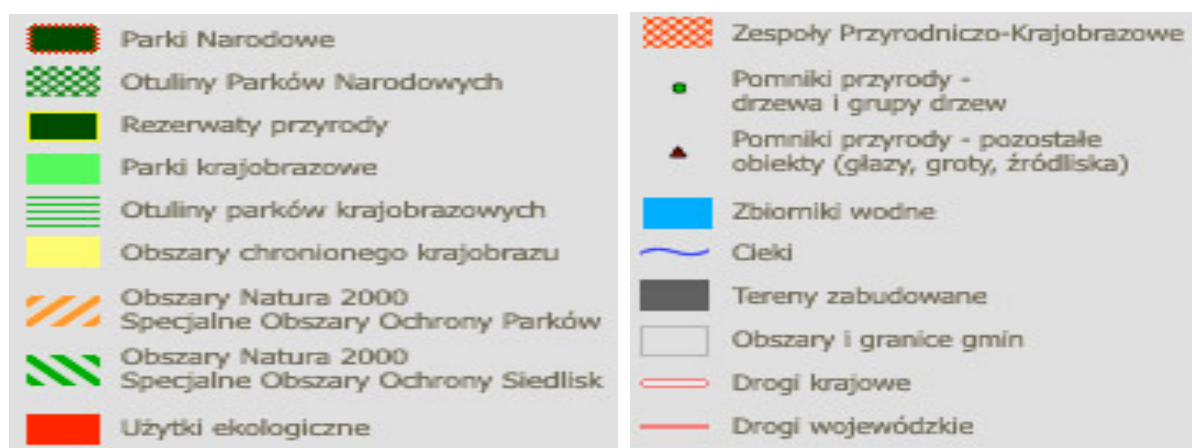
Obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody zajmują w Gminie Wejherowo powierzchnię 14218,0 ha, tj. około 73% ogólnej powierzchni gminy (19408 ha).

Formy ochrony przyrody - północna część Gminy Wejherowo²

Formy ochrony przyrody - południowa część Gminy Wejherowo

2.3 Charakterystyka społeczno-demograficzna

Zgodnie z informacjami podanymi w tabeli poniżej, w strukturze mieszkańców gminy w roku 2012 dwa sołectwa Bolszewo (6852 mieszkańców) i Gościcino (5753 mieszkańców)

² <http://www.infoeko.pomorskie.pl/>

stanowią blisko 60 % całej populacji. Pozostałe 14 sołectw stanowi udział od 0,5% (sołectwo Reszki) do blisko 8% (sołectwo Orle i Gowino).

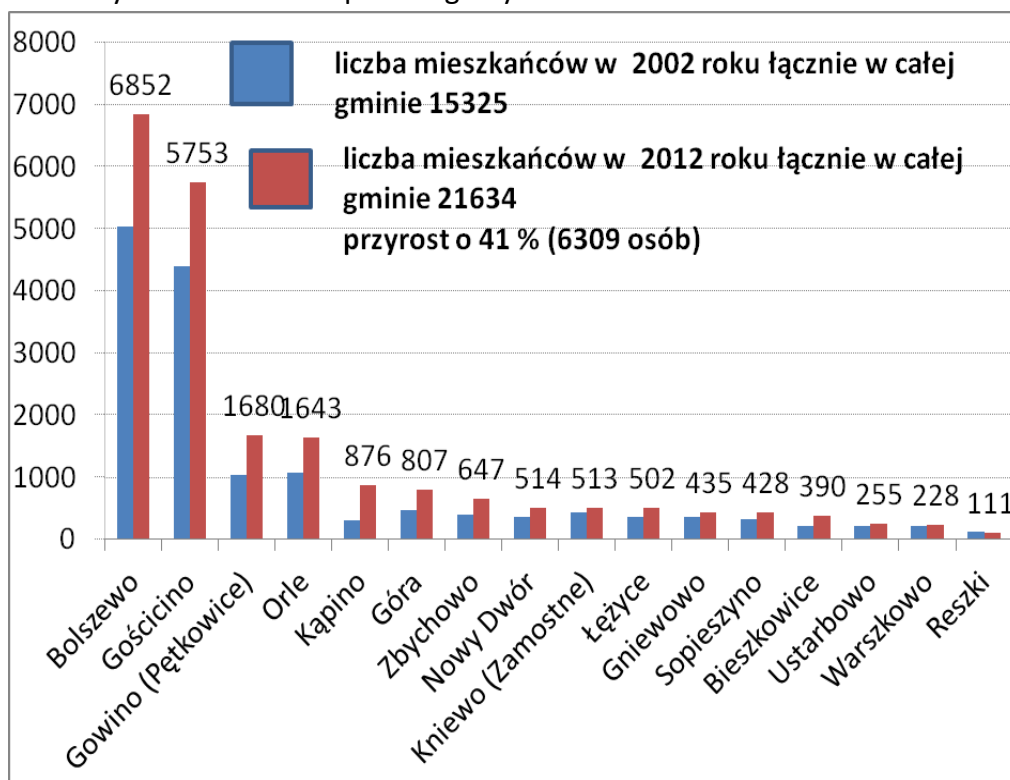
Struktura i liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy Wejherowo w latach 2002 – 2013

Sołectwo	Liczba mieszkańców (2002 rok)	Liczba mieszkańców (2005 rok)	Liczba mieszkańców (2012 rok)	Struktura liczby mieszkańców w 2012 r. (w %)	Przyrost liczby mieszkańców od roku 2002. Stan na 20.XI.2012	Stan osobowy mieszkańców w stosunku od roku 2002 - wzrost lub zmniejszenie (w %)
Kąpino	317	514	876	4,0	559	176,3
Bieszkowice	209	279	390	1,8	181	86,6
Góra	469	588	807	3,7	338	72,1
Zbychowo	400	446	647	3,0	247	61,8
Gowino (Pętkowice)	1043	1342	1680	7,8	637	61,1
Orle	1074	1272	1643	7,6	569	53,0
Łężyce	356	406	502	2,3	146	41,0
Nowy Dwór	371	418	514	2,4	143	38,5
Bolszewo	5034	5889	6852	31,7	1818	36,1
Sopieszyno	318	360	428	2,0	110	34,6
Gościcino	4399	4931	5753	26,6	1354	30,8
Gniewowo	354	363	435	2,0	81	22,9
Ustarbowo	213	213	255	1,2	42	19,7
Kniewo (Zamostne)	435	449	513	2,4	78	17,9
Warszkowo	209	219	228	1,1	19	9,1
Reszki	124	114	111	0,5	-13	-10,5
Ogółem-gmina Wejherowo	15325	17803	21634	100,0	6309	41,2

Analizując strukturę i liczbę mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy Wejherowo w latach 2002 – 2013 zaobserwowano, że w okresie ostatnich 10 lat liczbę jej mieszkańców zwiększyła się o 41% z 15325 w 2002 roku do 21634 w 2012. Oznacza to średnio roczny przyrost jej mieszkańców o 3 – 5%.

Jednocześnie zaobserwowano, że napływ nowych mieszkańców do poszczególnych sołectw jest nierównomierny i nieproporcjonalny. Przykładowo, w sołectwie Kąpino w ostatnich 10 latach liczba mieszkańców wzrosła o 1,7 krotnie (170%) z 317 do 876, a w Bieszkowicach z 209 do 390, czyli o 87%. Natomiast, w takich sołectwach jak Orle, Gowino, Zbychowo i Góra miał miejsce przyrost mieszkańców o 50 – 70 %. W przypadku sołectwa Reszki w okresie 10 lat nastąpiło zmniejszenie liczby mieszkańców (o 10%). Potwierdzeniem przedstawionych informacji są zaprezentowane dane w tabeli powyżej.

Natomiast, na poniższym graficznym wykresie możemy zaobserwować wyraźne zróżnicowanie liczby mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

Zmiany struktury i liczby mieszkańców w gminie i poszczególnych sołectwach w latach 2002 - 2013

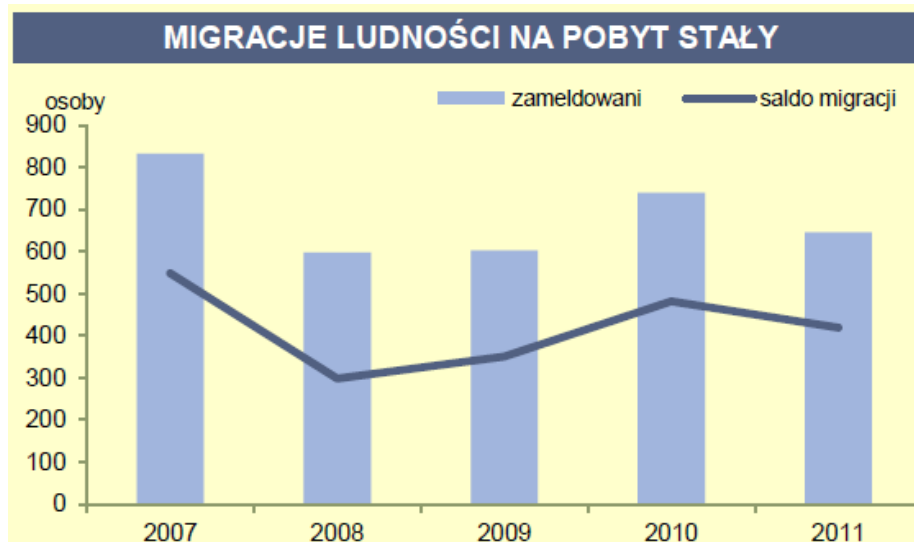
Wspomniane wcześniej największe sołectwa (Bolszewo i Gościcino), średniej wielkości (Gowino i Orle), małe o liczbie mieszkańców od 500 – 900 (Łężyce, Kniewo, Nowy Dwór Wejherowski, Zbychowo, Góra, Kąpino), oraz najmniejsze poniżej 500 mieszkańców (Gniewowo, Sopieszyno, Bieszkowice, Ustarbowo, Warszkowo, Reszki).

W kolejnej tabeli zaprezentowano wybrane wskaźniki charakteryzujące stan demograficzny gminy Wejherowo w porównaniu do powiatu wejherowskiego. Mieszkańcy gminy Wejherowo stanowią blisko 11% całej populacji w powiecie. Równie wysoki jest udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Zwrócić należy również uwagę na przyrost natu-

ralny. O ile w powiecie wejherowskim było praktycznie tyle samo zgonów (1384) co urodzeń (1371), to w gminie Wejherowo sytuacja była zasadniczo odmienna; miało miejsce ponad 2 krotnie więcej urodzeń (222) niż zgonów (108). Świadczy to o dużej atrakcyjności osiedleńczej na tych terenach w stosunku do powiatu, jak i wysokim udziałem młodych małżeństw w strukturze ludności gminy Wejherowo.

WYBRANE DANE DEMOGRAFICZNE W 2011 R.			
	Powiat	Gmina	Powiat=100
Ludność.....	201630	21941	10,9
w tym kobiety.....	101770	10931	10,7
Urodzenia żywe.....	2755	330	12,0
Zgony.....	1384	108	7,8
Przyrost naturalny.....	1371	222	x
Saldo migracji ogółem.....	1254	419	x
Ludność w wieku:			
przedprodukcyjnym.....	46241	5870	12,7
produkcyjnym.....	130165	13946	10,7
poprodukcyjnym.....	25224	2125	8,4

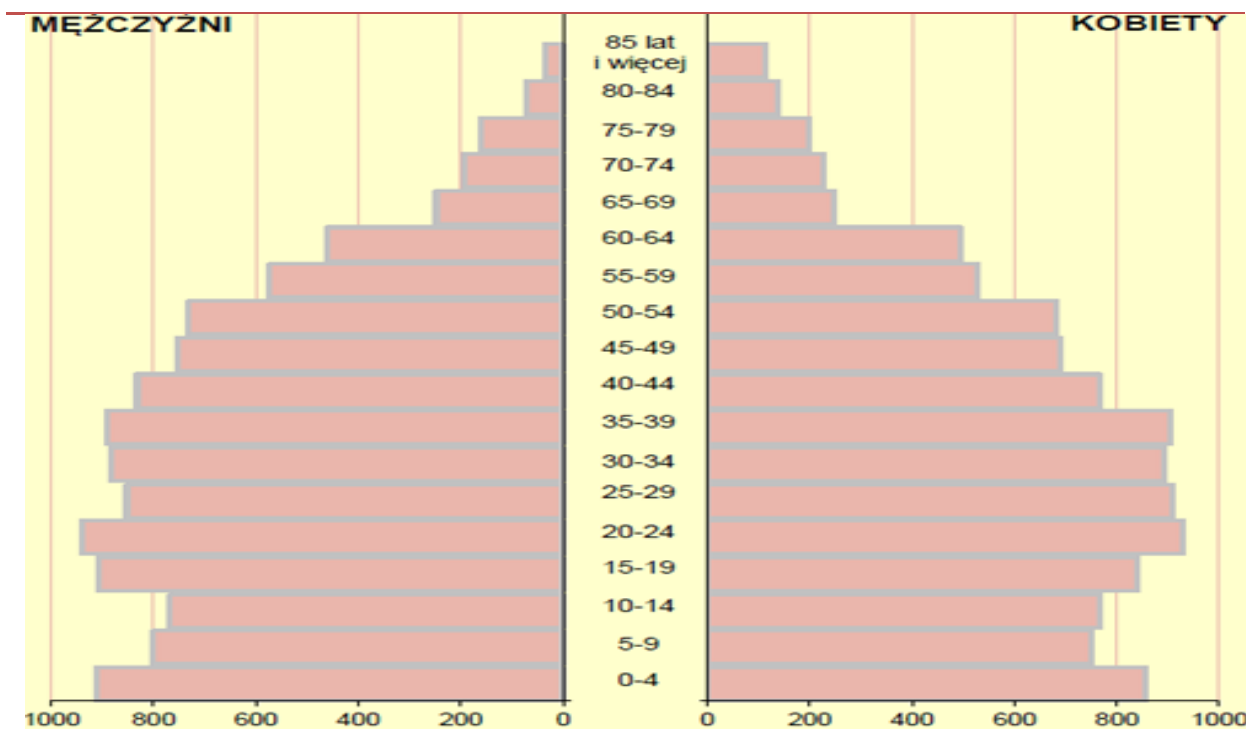
Strukturę wiekową ludności Gminy Wejherowo obrazuje kolejna tabela. Wynika z niej, że zdecydowaną większość mieszkańców stanowią ludzie do 65 roku życia, co oznacza, że Gmina dysponuje nie tylko dużym potencjałem ludzkim, ale i wysokimi oczekiwaniami społecznymi.

Ludność według płci i wieku

Przedstawiona dynamika dotycząca sytuacji demograficznej gminy i jej charakterystyka zgodnie z przedstawionymi elementami wskazuje na konsekwencje, jakie ma taka sytuacja dla rozwoju gminy, dla jej problemów związanych z planowaniem przestrzennym, sze-

roko pojętą infrastrukturą, oświatą oraz problemami związanymi z innymi elementami jakości życia.

Zrozumienie i monitorowanie dynamiki przyrostu demograficznego gminy i jej zakresu jest kluczem do zapobiegania powstawianiu problemów jak i ich nawarstwianiu.

Rynek pracy, bezrobocie

Na dzień 31 marca 2013 roku w Gminie Wejherowo było zarejestrowanych 1241 bezrobotnych, w tym 708 kobiet, co oznacza, że stopa bezrobocia sięga 9,0%, w tym kobiet 10,7%. Stanowi to wzrost o 2,0% ogółem, w tym kobiet – o 1,4%. Bezrobotni z Gminy Wejherowo stanowili 11,8% ogółu bezrobotnych w powiecie wejherowskim, w tym kobiety 12,4%. Zatem bezrobocie jest znaczącym i pogłębiającym się problemem w Gminie, który powinien znaleźć poczesne miejsce w planowanych przedsięwzięciach strategicznych.

WYBRANE DANE O RYNKU PRACY W 2011 R.		
	Powiat	Gmina
Pracujący ^a	27067	3736
Bezrobotni zarejestrowani.....	8404	978
w tym kobiety w %.....	59,5	63,1
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w % ...	6,5	7,0
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w % ...	8,0	9,3

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Stan bezrobocia w 2011 roku

Mieszkalnictwo komunalne

Zwrócić należy uwagę, że liczba mieszkań komunalnych w zasobie Gminy, mimo nieznacznego, ale corocznego wzrostu, nie zaspokaja potrzeb. Ilość mieszkań komunalnych w 2012 roku wynosiła 28 (w roku 2013 planuje się pozyskanie 10 mieszkań). Liczba oczekujących na mieszkanie – lokal socjalny obecnie wynosi 20 rodzin. Gmina nie jest w stanie na bieżąco zaspakajać wszystkich potrzeb mieszkańców w zakresie mieszkań socjalnych, aczkolwiek rozpatrywane są różne warianty rozwiązania tego problemu.

Stan zasobów mieszkaniowych w latach 2009 – 2013

Zasoby	2009	2011*
Mieszkania	5060	5306
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	99,4	100,6
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	728	850
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tys. zł	40,0	6,8

*Mieszkania i powierzchnia użytkowa w 2010 r.

Oświata i wychowanie

Zakładanie, prowadzenie przedszkoli (w tym specjalistycznych), szkół podstawowych i gimnazjów oraz zabezpieczenie bazy lokalowej i wyposażenie jej w niezbędny sprzęt oraz pomoce dydaktyczne, to jedno z ważniejszych zadań oświatowych gminy.

Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2011 r.:

0 - 2 lata –	1083
3 - 6 lat –	1324
7 - 12 lat –	1801
13 - 15 lat –	970

Liczba mieszkańców Gminy Wejherowo z podziałem na grupy edukacyjne

Natomiast, na 31 marca 2013 roku w wieku 0-2 lata było 1019 dzieci, od 3 do 6 lat 1452 dzieci, od 7 do 12 lat 1888 osób, a od 13 do 15 lat 948 młodych ludzi. Wynika z tego znaczący przyrwył potencjalnych uczniów w przedziale wiekowym, zobowiązującym do nauki w szkole podstawowej lub w oddziałach przedszkolnych. Szczególnie palącym jest problem klas „0” z uwagi na komasację uczniów w kontekście reformy oświaty 6 - latków w 2014 roku. Na terenie gminy funkcjonuje jedna publiczna placówka wychowania przedszkolnego Przedszkole Samorządowe w Gościcinie. Ponadto, obecnie istnieją również 3 przedszkola niepubliczne: Przedszkole Bajkowe w Bolszewie (klasy „0” - 19 dzieci), Przedszkole Stefek Burczymucha w Bolszewie, Przedszkole Pluszak w Nowym Dworze oraz 3 punkty przedszkolne (niepubliczne) w Gowinie, Gościcinie i Bolszewie. Łącznie, w Gminie znajduje się 13 placówek wychowania przedszkolnego, z czego 6 placówek ma siedzibę w szkołach podstawowych. Łącznie do 13 placówek uczęszcza 709 dzieci w wieku przedszkolnym.

Wyszczególnienie/rok	2009	2010	2011
Żłobki ogółem.....	-	-	-
Dzieci przebywające w żłobkach w ciągu roku.....	-	-	-
Placówki wychowania przedszkolnego...	8	8	8
w tym przedszkola.....	2	2	2
Miejsca w przedszkolach.....	144	138	135
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego.....	433	453	556
w tym w przedszkolach.....	143	128	124

Wybrane informacje o placówkach wychowania przedszkolnego

W kwietniu 2013 roku otwarto w Gościnnie niepubliczny żłobek, prowadzony przez Fundację Pozytywne Inicjatywy z Pucka. Opieką – obliczony na 15 osób - objęto jak dotychczas – 15 dzieci. Trwają procedury otwarcia przez ww. placówkę kolejnego żłobka w Gowinie, przeznaczonego dla 15 dzieci. Należy dodać, że w 2012 roku Rada Gminy uchwaliła uchwały, umożliwiające prowadzenie opieki nad dziećmi do lat 3 w formie klubów dziecięcych i opiekuńcza dziennego.

W roku szkolnym 2012/2013 gmina Wejherowo była organem prowadzącym dla 1 przedszkola publicznego, 6 szkół podstawowych i 1 gimnazjum. Subwencja oświatowa w latach 2011 – 2013 wynosiła odpowiednio 19.052 tys. zł., 21.338 tys. zł i 22.227 tys. zł. Natomiast dopłata z budżetu Gminy do subwencji wynosiła w 2011 roku – 7.439 tys. zł, w 2012 roku – 6.760 tys. zł, a w 2013 – 12.980 tys. zł. Znaczący wzrost dopłat do subwencji związany jest głównie z powstawaniem przedszkoli niepublicznych (nie obejmuje ich subwencja) oraz dowozami uczniów do szkół, w tym uczniów niepełnosprawnych (których ilość systematycznie wzrasta), co jest zadaniem własnym Gminy oraz inwestycjami oświatowymi.

Baza oświatowa podlega systematycznemu rozwojowi, zwłaszcza począwszy od 2011 roku. Oddano do użytku salę gimnastyczną przy SSP w Gowinie; budowana jest sala gimnastyczna przy SSP w Górze oraz rozbudowywana jest Samorządowa Szkoła Podstawowa w Nowym Dworze Wejherowskim. Prowadzone są prace adaptacyjne budynku komunalnego w Bolszewie na potrzeby klas 0-3 Samorządowej Szkoły Podstawowej w Bolszewie oraz prace projektowe w zakresie rozbudowy budynku głównego tej szkoły. Stosownie do prognoz demograficznych coraz bardziej palącym problemem staje się kształcenie młodzieży na poziomie gimnazjalnym oraz – w kontekście kosztów, związanych z dojazdami racjonalizowania lokalizacji placówek na tym poziomie kształcenia.

Wyszczególnienie/rok	2009	2010	2011
Szkoły podstawowe.....	6	6	6
Uczniowie szkół podstawowych.....	1621	1676	1723
Szkoły gimnazjalne.....	1	1	1
Uczniowie szkół gimnazjalnych.....	877	831	822
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w szkołach ^a :			
podstawowych.....	16	16	16
gimnazjalnych.....	63	25	25
Komputery z dostępem do Internetu przeznaczone do użytku uczniów w szkołach ^a :			
podstawowych.....	99	105	106
gimnazjalnych.....	14	33	33

^a Dla dzieci i młodzieży

Wybrane informacje o bazie oświatowej w Gminie Wejherowo

Kultura

Gminny Ośrodek Kultury w Gościcinie od 1 stycznia 2012 roku zaczął swoją działalność jako Dworek Drzewiarza - *zabytkowe centrum edukacji*. Od 1 lipca 2012 roku uchwałą Rady Gminy Wejherowo został powołany Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Dworku Drzewiarza. Obiekt został odrestaurowany dzięki funduszom Unii Europejskiej. Mieszkańcy mogą korzystać z sali konferencyjnej i sal ekspozycyjnych, w których prezentowane są wystawy ekologiczne, artystyczne i fotograficzne, pomieszczeń do prowadzenia warsztatów malarских, tkackich, garncarskich, fotograficznych i rzeźby w drewnie. Ponadto znajduje się tu wiata garncarska i muszla koncertowa. W obiekcie tym organizowane są i będą wystawy tematyczne, związane z najstarszą historią lasów i przemysłu leśnego oraz życiem codziennym dawnych mieszkańców Gminy Wejherowo, a także festyny i pikniki mające na celu pokazanie na żywo różnych aspektów życia regionów i jego dziedzictwa. Z szerokiego wachlarza artystycznych propozycji korzystać mogą zarówno dzieci, jak i dorośli.

Na terenie Gminy corocznie odbywa się szereg imprez o charakterze kulturalnym, organizowanych przez szkoły i rady sołeckie. W kalendarz stałych imprez wpisał się już m.in.:

- Festyn Kultury Kaszubskiej i Religijnej w Gościcinie,
- Festyn Kultury Kaszub w Gowinie,
- Kaszubskie Zielone Świątki w Zbychowie.

Ponadto na terenie Gminy działają min. takie zespoły artystyczne jak:

- Orkiestra Dęta Gminy Wejherowo z siedzibą w Bolszewie;
- Dziecięcy Zespół Regionalny „Dzieci z Góry”;

- Zespół folklorystyczny „Kaszëbsczë Psotë” („Kaszubskie Wybryki”) w Reszkach;
- Grupa Teatralna JBT przy SSP w Bolszewie;
- Zespół kabaretowo-śpiewaczy „Zbychowianki” w Zbychowie.

Należy podkreślić, że w Bolszewie funkcjonuje również Gminna Biblioteka Publiczna im. A. Labudy, która posiada filię w Nowym Dworze Wejherowskim. Jest to prężnie działająca placówka, posiadająca księgozbiór liczący ok. 42 200 woluminów. W porównaniu do 2006 roku zasoby zwiększyły się o 12 tysięcy woluminów, których liczba jest systematycznie uzupełniana o nowe egzemplarze. Prowadzona jest także systematyczna cyfryzacja zasobów. Biblioteka jest też animatorem działalności naukowo-badawczej w przedmiocie kultury regionalnej oraz działalności artystycznej (głównie malarstwo, literatura, fotografia). Od roku 2013 w Bolszewie zostanie utworzona filia Biblioteki w Bolszewie, które przejmie również funkcje kulturalne, jako centrum wiedzy, kultury i czytelnictwa w Bolszewie.

Sport i rekreacja

Gmina dysponuje wieloma obiektami, służącymi uprawianiu sportu i rekreacji. Najważniejszym z nich jest Hala Widowiskowo – Sportowa przy Samorządowym Gimnazjum w Bolszewie. Oprócz pełnowymiarowej hali krytej, dostosowanej do dużych imprez sportowych i widowiskowych, kompleks posiada zewnętrzne bieżnie lekkoatletyczne, boiska do koszykówki, siatkówki, pełnowymiarowe boisko trawiaste do piłki nożnej oraz siłownię, saunę, salki gimnastyczne, stoły do ping – ponga.

Ponadto funkcjonuje 5 sal sportowych przy Samorządowych Szkołach Podstawowych w Bolszewie, Gowinie, Orlu, Nowym Dworze Wejherowskim i Gościnnie. W trakcie realizacji jest sala sportowa przy Samorządowej Szkole Podstawowej w Górze. Planowany termin ukończenia inwestycji to listopad 2013 r. Ponadto istnieją: pełnowymiarowe trawiaste boiska piłkarskie w Orlu, Bolszewie i Gościnnie. W trakcie realizacji jest budowa pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej w Kąpinie. Planowane ukończenie inwestycji to czerwiec 2013 r. Oprócz tego działa kompleks sportowy „Moje boisko – Orlik 2012” przy Samorządowej Szkole Podstawowej w Gościnnie. W skład obiektu wchodzi boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej do gier zespołowych (piłka nożna, koszykówka, siatkówka, tenis, piłka ręczna); w okresie zimowym na kompleksie funkcjonuje sztuczne lodowisko o wymiarach 600 m² „Biały Orlik” oraz boisko z trawą syntetyczną do piłki nożnej. Z kolei, park sportowo – rekreacyjny w Kąpinie posiada boisko do gry w siatkówkę i koszykówkę oraz siłownię zewnętrzną.

Na ukończeniu jest strefa sportowo – rekreacyjna „ArtPark” w Bolszewie, na którym będą boiska do koszykówki oraz siatkówki plażowej, całoroczna górką saneczkarska ze stalową zjeżdżalnią, urządzenia do fitness, zjazd linowy oraz plac zabaw z urządzeniami rekreacyjnymi. W Pętkowicach znajduje się prywatne, 18 – sto dołkowe Pole Golfowe „Sierra Golf Club”.

Natomiast warto wspomnieć, że nad jeziorem Zawiat w Bieszkowicach zorganizowane jest miejsce przeznaczone do kąpieli pod nadzorem ratowników Wejherowskiego Wodnego

Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Ponadto trwa realizacja projektu pn. „*Turystyczny Szlak Północnych Kaszub – budowa/przebudowa publicznej infrastruktury turystycznej. Stworzenie spójnego szlaku rowerowego na terenie gmin, powiatów wejherowskiego i puckiego*”. W ramach projektu przewidziano na terenie Gminy Wejherowo budowę 500 m drogi rowerowej o utwardzonej nawierzchni wzdłuż ul. Ofiar Piaśnicy od granicy z gminą Wejherowo do rozwidlenia na Mużę, budowę 5550 m drogi rowerowej o nawierzchni gruntowej w pasie przeciwpożarowym wzdłuż drogi nr 218 do skrzyżowania z grobami piaśnickimi, poprawę nawierzchni łącznie 4550 metrów leśnej drogi gruntowej pomiędzy grobami piaśnickimi, a Warszkwem i pomiędzy Warszkwem a granicą gminy rozebraną linią kolejową w Czymanowie, ustawienie 2 tablic informacyjnych na początku drogi w pasie przeciwpożarowym przy drodze nr 218 i przy skrzyżowaniu z grobami piaśnickimi oraz oznakowanie 13 600 metrów szlaku rowerowego Rumia – Białogóra na odcinku Wejherowo – Opalino. Wytyczono i zorganizowano Pieszy zielony szlak „Puszczy Darżlubskiej” (Wejherowo - Krokowa), Pieszy czerwony szlak „ Wejherowski” (Wejherowo – Sopot Kamienny Potok), Pieszy czarny szlak „ Zagórskie Strugi” (Wejherowo - Gdynia), Trasę Nordic Walking Park Gminy Wejherowo czerwona nr 6 Orle-Piaśnica-Orle, Trasę Nordic Walking Park Gminy Wejherowo – czerwona nr 5 Miga – Orle – leśnictwo Miga, Trasę Pomorski Park Nordic Walking – żółta nr 35 Bolszewska, Trasę Pomorski Park Nordic Walking – zielona nr 36 Leśną Drogą, Trasę Pomorski Park Nordic Walking – czerwona nr 37 Polnymi Duktami oraz Trasę Pomorski Park Nordic Walking – czarna nr 38 Ku Pomorskiej Górze.

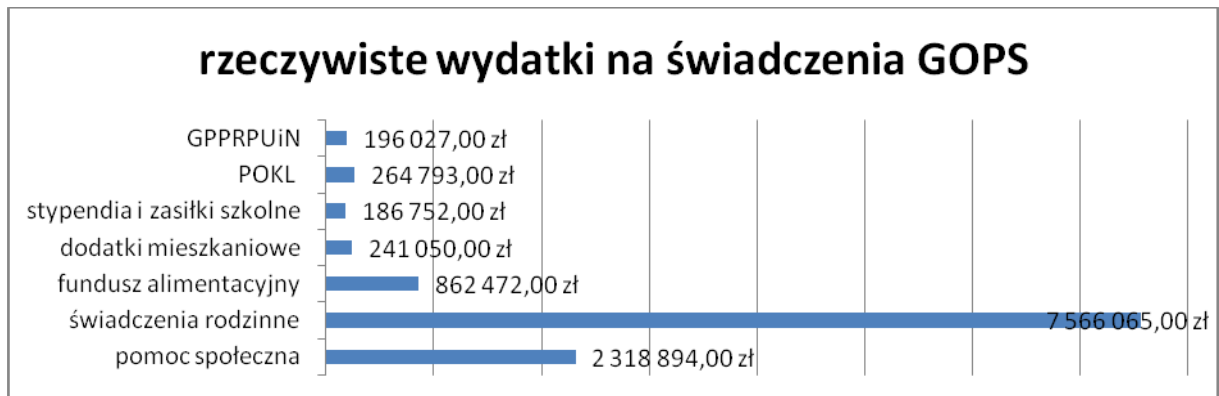
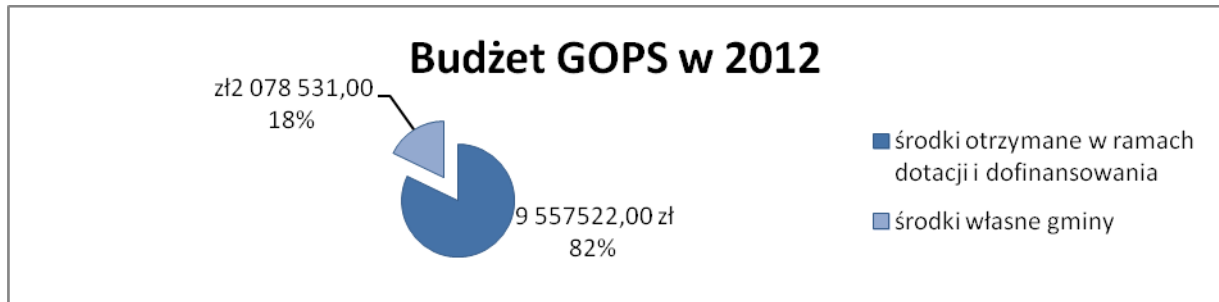
W Gminie działają Kluby/Stowarzyszenia o charakterze sportowo – rekreacyjnym wpisane do ewidencji klubów prowadzonych przez Starostę Wejherowskiego - Uczniowski Klub Sportowy Olimp Bolszewo, Klub Sportowy Amator Gościcino, Junak Gowino, Bolszewianka Bolszewo, Profan Gościcino, Orły Gościcino, KKS Orle, Bolszewski Klub Rowerowy Cyklista oraz Wejherowskie Towarzystwo Cyklistów. Dlatego też Gmina Wejherowo realizuje ambitny Program budowy obiektów sportowych w każdym z sołectw. W skład wspomnianych obiektów wchodzi m.in. wielofunkcyjne boiska syntetyczne i siłownie. Jest to niebagatelna baza do rekreacji mieszkańców oraz uprawiania sportu zorganizowanego.

Ochrona zdrowia, pomoc społeczną, polityka prorodzinna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną gminy Wejherowo. Celem działania Ośrodka jest rozpoznawanie i zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

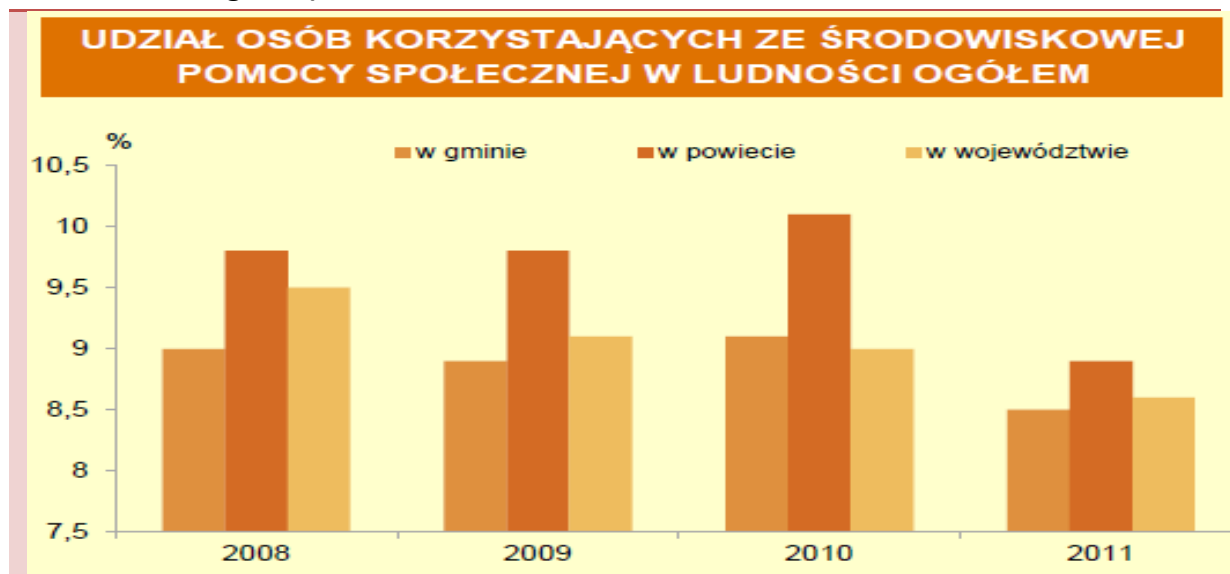
Wszelka pomoc instytucjonalna udzielana jest w myśl zasady, według której w pierwszej kolejności wykorzystywane powinny być zasoby i możliwości własne osoby ubiegającej się o pomoc. Poprzedzone jest to procesem rozpoznawania potrzeb, zdiagnozowaniem sytuacji potrzebujących osób i opracowaniem adekwatnego i optymalnego planu udzielanej im pomocy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wejherowie działając w oparciu o

statut realizuje zadania własne i zlecone gminie wynikające w szczególności z wielu ustaw z zakresu polityki społecznej.

Realizacja zapisów ustawy o pomocy społecznej jest priorytetowym zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Realizuje on również szereg zadań z zakresu szeroko pojętej polityki społecznej. Corocznie zadań przybywa. Jedynie w 2012 roku Ośrodek rozpoczął realizację ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Niestety, wsparcie ze strony administracji rządowej jest niewystarczające i koszty tych działań musi ponosić gmina. Zadania te stanowią też znaczne obciążenie kadrowe i znacząco podnosi koszty utrzymania jednostki organizacyjnej.

Udział osób korzystających z pomocy społecznej na tle powiatu i województwa (w % mieszkańców ogółem)

Mieszkańcy Gminy Wejherowo w ramach podstawowej opieki zdrowotnej korzystają z usług świadczonych przez 3 zakłady opieki zdrowotnej, w tym dwie przychodnie i jeden NZOZ, specjalizujący się w pomocy ludziom starszym i niepełnym. Bliskość Gminy Wejherowo do miasta Wejherowa powoduje, że społeczność gminy korzysta też z przychodni rejonowych położonych na terenie miasta Wejherowa. Na terenie Gminy Wejherowo zlokalizowane są 2 apteki. Liczba ludności przypadająca na 1 aptekę wynosi blisko 7,2 tys. mieszkańców.

W 2011 r. wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania
w zakresie polityki społecznej wyniosły 10644,7 tys. zł.

W 2011 r. wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi
wyniosły 248475 zł

Aktywizacja mieszkańców

Plany Odnowy Miejscowości (POM) posiada 14 z 16 sołectw. Rezultatem 2 lat pracy (w latach 2011-2013) jest przeprowadzenie łącznie 54 spotkań z mieszkańcami w których animowano opracowanie 12 Planów Odnowy Miejscowości. Praca polegała na: dokonaniu diagnozy stanu miejscowości i analizy jej zasobów (społecznych, gospodarczych, przyrodniczych, stanu infrastruktury). Następnie na ocenie mocnych i słabych stron miejscowości (sołectwa), oraz analizie problemów społecznych, środowiskowych oraz związanych z infrastrukturą techniczną, społeczną i małą infrastrukturą turystyczną. W kolejnym etapie prac wskazano obszary priorytetowe dla rozwoju, cele szczegółowe oraz zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia integrujące mieszkańców. W kolejnym etapie prowadzonej animacji negocjowano z Urzędem Gminy zadania i przedsięwzięcia do realizacji przez mieszkańców. W wyniku takich prac nastąpiła identyfikacja i wybór zadań o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców do realizacji w pierwszej kolejności. Na zakończenie procesu opracowania Planu Odnowy Miejscowości wskazano kluczowe sposoby finansowania zaplanowanych przedsięwzięć i zadań.

W ramach innych zadań aktywizujących, mieszkańcy uczestniczą w działalności różnych organizacjach społecznych jak np.: Ochotnicza Straż Pożarna, Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły artystyczne, kluby sportowe i inne organizacje pozarządowe. Gmina jest członkiem Lokalnej Grupy Działania „Kaszubska Droga” i Lokalnej Grupy Rybackiej (Północnokaszubska LGR), które dysponują środkami w ramach osi Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich i w ramach Rybnego Programu Operacyjnego na lata 2007 - 2013. Środki te przeznacza się na różnorodne inicjatywy mieszkańców związane z rozwojem społeczno - gospodarczym.

Stan zorganizowania się społeczności lokalnej w Gminie należy uznać za przeciętny. Wynika to kilku nakładających się czynników jednocześnie. Braku zainteresowania wspólnym działaniem ze strony części mieszkańców, postawy roszczeniowe i zachowawcze. Z drugiej strony brakuje ośrodków wsparcia organizacji pozarządowych pomagających w tworzeniu, funkcjonowaniu i rozwoju lokalnych organizacji pozarządowych. Mimo to poniżej zgodnie z aktualnym (stan na 30.04.2013 rok) wykazem funkcjonuje kilkanaście organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie gminy Wejherowo. Wstępnie podzielono je na takie

o wysokiej aktywności, stowarzyszenia o mniejszej i mniej udokumentowanej aktywności, oraz takie które są ukierunkowane na kulturę fizyczną, sport i rekreację.

2.4. Charakterystyka gospodarcza

Podmioty gospodarcze

W tabeli poniżej przedstawiono wybrane wskaźniki działalności gospodarczej w Gminie Wejherowo. W 2011 roku było zarejestrowanych w rejestrze REGON 2110 podmiotów gospodarczych (962 podmioty na 10.000 mieszkańców), w tym blisko 1740 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (827 na 10.000 mieszkańców). Te wartości są zbliżone do wskaźnika dla województwa. W Pomorskiem wynosi on 831 podmiotów na 10.000 mieszkańców. Natomiast w skali powiatu jest on wyższy dla gminy - 827 wobec 805 podmiotów na 10.000 mieszkańców. Potwierdza to wysoką atrakcyjność gospodarczo – ekonomiczną gminy i wskazuje na możliwe do wyznaczenie kierunki rozwoju w ramach nowelizacji strategii. Aktualnie trwająca sytuacja kryzysowa ma wpływ na liczbę zarejestrowanych podmiotów w Gminie Wejherowo. Zgodnie z danymi na dzień 31.04.2013 r. w Gminie zarejestrowanych jest 1736 jednostek gospodarczych w rejestrze REGON. Oznacza to blisko 18% spadek ich liczby w porównaniu do 2011 roku.

Wybrane wskaźniki działalności gospodarczej mieszkańców Gminy

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON W 2011 R.		
	Powiat	Gmina
Podmioty gospodarki narodowej		
ogółem.....	19822	2110
w tym w sektorze: rolniczym.....	311	54
przemysłowym.....	2900	325
budowlanym.....	3730	514
Podmioty gospodarki narodowej		
na 10 tys. ludności.....	983	962
Osoby fizyczne		
prowadzące działalność gospodarczą		
na 10 tys. ludności.....	805	827

Rolnictwo

Użytki rolne zajmując powierzchnię 6329 ha tj. 33% całkowitej powierzchni gminy. Część gruntów rolnych zmienia swoje przeznaczenie na cele nierolnicze w trybie opracowy-

wania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Potencjał agroekologiczny gleb jest zróżnicowany, w większości gleb zasobność w przyswajalne składniki pokarmowe jest niska. Ogranicza to dobór roślin uprawnych i uzyskiwane plony.

Łącznie w gminie jest 974 gospodarstw rolnych (stan na 31.12.2012 rok), podatników podatku rolnego. Warto zwrócić uwagę, że 2/3 gospodarstw to gospodarstwa małe do 5 ha powierzchni. Jedynie 17% gospodarstw (171) zajmują powierzchnie powyżej 10 ha.

W tabelach poniżej przedstawiono liczbę gospodarstw rolnych w poszczególnych Sołectwach Gminy Wejherowo określonych na podstawie odprowadzonego podatku rolnego do UG Wejherowo w 2000 rok i 2012 roku.

Liczba gospodarstw rolnych w poszczególnych Sołectwach Gminy Wejherowo na podstawie odprowadzonego podatku do UG Wejherowo (za 2000 rok)

Liczba gospodarstw									
Lp.		od 1 do 2 ha	od 2 do 5 ha	od 5 do 7 ha	od 7 do 10 ha	od 10 do 15 ha	powyżej 15 ha	ogółem	% ogółu
1.	Ogółem	278	200	71	103	97	102	851	100,0
2.	Struktura %	32,7	23,5	8,3	12,1	11,4	12,0	100	x

Liczba gospodarstw rolnych w wybranych miejscowościach Gminy Wejherowo na podstawie odprowadzonego podatku do UG Wejherowo (za 2012 rok)

Liczba gospodarstw									
Lp.		od 1 do 2 ha	od 2 do 5 ha	od 5 do 7 ha	od 7 do 10 ha	od 10 do 15 ha	powy- żej 15 ha	ogó- łem	% ogółu
1.	Ogółem	392	248	81	82	90	81	974	100,0
2.	Struktura (w %)	40,2	25,5	8,3	8,4	9,2	8,3	x	x

Źródło: Dane Urzędu Gminy Wejherowo

Liczba rolników korzystających z płatności bezpośrednich do gruntów rolnych wynosi ok. 370. Wszystkie gospodarstwa rolne w gminie Wejherowo położone na obszarach nizinnych o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW). Tym samym są uprawnione do dodatkowego wsparcia w ramach PROW 2007-2013. Strukturę wielkości gospodarstw rolnych (według danych UG Wejherowo z 2012 r.) przedstawiono w tabelach poniżej.

Przedział wielkości gospodarstw	Liczba gospodarstw	% w liczbie ogółem
1-5 ha	640	66
6-10 ha	163	17
11-15 ha	90	9
powyżej 15 ha	81	8
Razem	974	100,0

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych UG Wejherowo

Leśnictwo

Według ostatniej aktualizacji danych w Gminie Wejherowo znajdowało się 11392 ha lasów i gruntów leśnych, co stanowi 58,7 % jej powierzchni. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa administrowane są przez Nadleśnictwo Wejherowo i Nadleśnictwo Gdańsk.

LEŚNICTWO W 2011 R.	
Powierzchnia lasów ogółem w ha.....	11392,9
w tym lasy publiczne.....	10560,9
w tym własność gminy	10,0
Lesistość w %.....	58,7

Lesistość w gminie Wejherowo jest znacznie wyższa niż średnia dla kraju i województwa. Dominującym gatunkiem w drzewostanie na terenie gminy Wejherowo jest sosna, mniejszy udział mają świerk, buk, dąb. Ze względu na dużą ilość cieków wodnych, zagłębień bezodpływowych i obszarów podmokłych występują olsy, zarośla wierzbowe, brzeziny bagienne. Siedliska porolne porastają głównie sosny. Występujące na terenie gminy lasy charakteryzują się dobrym stanem zdrowotnym i sanitarnym.

2.5. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura wodociągowa

Gmina Wejherowo jest zwodociągowana w ponad 80% w oparciu o lokalne wodociągi wiejskie i grupowe. Pojedyncze siedliska znajdujące się poza obszarem zwartej zabudowy wyposażone są w ujęcia własne.

Istniejące wodociągi budowano początkowo dla potrzeb poszczególnych wsi, a następnie niektóre łączono, tworząc w ten sposób wodociągi grupowe. Są to: wodociąg grupowy Gościcino-Bolszewo-Orle (G-B-O); wodociąg grupowy Bieszkowice-Nowy Dwór Wejherowski-Reszki-Zbychowo-Gniewowo; wodociągi wiejskie Łężyce, Sopieszyno-Ustarbowo, Kąpino, Warszkowo, Góra i Pętkowice-Gowino. Wodociąg grupowy Gościcino-Bolszewo-Orle (G-B-O) od 2007r. jest własnością Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. i pozostaje w eksploatacji Przedsiębiorstwa. Wodociąg ten ma łącznie 106,3km. Wodociąg ten pracuje na ujęciu i stacji uzdatniania w Gościcinie (Brzozowa II). Ujęcie produkuje rocznie ok. 540 000 m³ wody rocznie. Wodociąg ten obejmuje również część miejscowości Góra (Paradyż) oraz Kniewo. Z ujęcia w Gościcinie zaopatrywane są również gminne wodociągi wiejskie w miejscowości Warszkowo oraz Góra. Pozostałe obiekty i sieci wodociągowe pozostają własnością Urzędu Gminy oraz są eksploatowane bezpośrednio przez Urząd Gminy. Wszystkie wodociągi zaopatrują się w wodę z ujęć wód podziemnych, których jakość odpowiada wskaźnikom wody pitnej poza zwiększoną zawartością żelaza i niekiedy manganu. Ujęcia wody eksploatowane przez UG znajdują się w miejscowościach: Reszki, Sopieszyno, Łężyce, Pętkowice, Kąpino. Stacje uzdatniania istnieją na ujęciach w Gościcinie (PEWIK), Sopieszyno,

Łężyce, Pętkowice, Kąpino. Eksploatowane przez Gminę jest ponad 100 km wodociągu. Aktualnie pobór wody na potrzeby wodociągów będących w eksploatacji UG wynosi około 260 000 m³.

Infrastruktura kanalizacyjna

Gmina Wejherowo jest skanalizowana w około 62%. Łącznie zasięgiem zbiorczej kanalizacji sanitarnej w Gminie objętych jest około 15 000 mieszkańców.

Łącznie na koniec 2016r. terenie Gminy znajduje się ok. 102 km sieci kanalizacyjnej, w tym:

- ok. 60,9 km sieci własności PEWIK Gdynia,
- ok. 36,4km sieci własności Gminy w. m. Gościcino, Bolszewo, Kąpino, Pętkowice
- ok. 1,6 km sieci stanowiących własność dewelopera,
- ok.1,5 km sieci w m. Łężyce – własność EKO-DOLINA Sp. z o.o., w posiadaniu Gminy w formie użyczenia,
- ok. 0,75 km sieci zakończonej zbiornikiem bezodpływowym w m. Kąpino (majątek b. PGR),
- ok. 0,8 km sieci kanalizacji w zlewni oczyszczalni zakładowej GFM Sp .z o.o. w Gościcinie.

Sieć lokalna w m. Kąpino jest w bardzo złym stanie technicznym i będzie zlikwidowana do roku 2018 na skutek budowy nowych systemów kanalizacji.

Infrastruktura drogowa

Sieć infrastruktury drogowej gminy Wejherowo stanowi układ złożony z różnych rodzajów dróg. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 6, dwie drogi wojewódzkie nr 218 i 224 oraz drogi powiatowe i gminne. Wykaz dróg przebiegających przez teren gminy Wejherowo z uwzględnieniem ich długości przedstawia tabeli poniżej.

L.p.	Nr	Przebieg drogi	Długość na terenie gminy [km]		Średnia szer. jezdni [m]
			całkowita	w tym o nawierzchni twardej	
droga krajowe					
1.	6	Szczecin – Wejherowo – Gdańsk – Pruszcz Gdański	4,4	4,40	7,0
drogi wojewódzkie					
1.	218	Gdańsk – Chwaszczyno – Wejherowo – Krokowa	13,0	13,0	5,6
2.	224	Wejherowo – Kartuzy – Tczew	5,2	5,2	6,0
Razem			22,6	22,6	6,2
drogi powiatowe					
		Razem	57,718	52,084	4,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy i Zarządu Drogowego dla powiatu puckiego i wejherowskiego.

Układ drogowy gminy Wejherowo wskazuje przede wszystkim na kierunek połączeń od miasta Wejherowa do poszczególnych miejscowości. Stan techniczny dróg zarówno powiatowych jak i gminnych jest niezadowalający i wymaga poprawy, zarówno ze względu na nawierzchnie, jak i parametry techniczne dróg. Sieć drogowa wykazuje braki we wzajemnym połączeniu poszczególnych miejscowości. I tak, przykładowo brakuje połączeń drogowych pomiędzy miejscowościami Nowy Dwór a Sopieszyno; Ustarbowo a Pętkowice.

Długość dróg własności Gminy Wejherowo stanowi 291 km, a w tym: z nawierzchnią bitumiczną 26,4 km; z nawierzchnią wyłożoną płytami YOMB – 17,9 km; z nawierzchnią z kostki betonowej – 4,13 km; z nawierzchnią wyłożoną płytami drogowymi – 0,4 km. Drogi publiczne gminne przyjęte uchwałą Rady Gminy wynoszą ogółem 148,0 km.

Odprowadzenie ścieków deszczowych i regulacja stosunków wodnych³.

Na terenie gminy jest niewiele całościowych zorganizowanych systemów odprowadzania wód opadowych, jednakże w ostatnich latach stan ten ulega systematycznej zmianie, głównie na skutek budowy nowych rozwiązań drogowych i powiązanych z tym systemów odwodnienia i kanalizacji deszczowej.

Główne istniejące systemy odwadniania obejmują Bolszewo (rejon ul. Szkolnej, Topolowej, Wodnej, Polnej, Reja, Broniewskiego, Strażackiej, Harcerskiej, Cyłkowskiego, Grabowej, Leśnej, Jarzębinowej i in.).

W m. Gościcino istnieją fragmentaryczne odwodnienia rozwiązujące lokalne problemy w zakresie odwadniania.

W m. Kąpino w 2015r. wybudowano główną strukturę kanalizacji deszczowej do odwodnienia przyszłego układu ulic utwardzonych z przelewem do terenów leśnych.

Odwodnienie posiadają też główne drogi publiczne przykładowo: na terenie Bolszewa i Gościcina – droga krajowa nr 6, al. Parku Krajobrazowego w Łężycach, ul. Zamostna w Górze (drogi powiatowe), ul. Słoneczna, Południowa w Gościcinie, ul. Brzozowa w Gowinie, ul. Długa w Sopieszynie (drogi gminne).

Generalnie jednak w dużej mierze wody opadowe na obszarze gminy odprowadzane są powierzchniowo do istniejących rzek, cieków powierzchniowych, jezior i stawów.

Przez teren gminy przepływają rzeki : rz. Reda, rz. Bolszewka , rz. Gościcina, rz. Zagórska Struga, rz. Piaśnica, rz. Cedron oraz szereg bezimiennych cieków powierzchniowych, które stanowią potencjalne odbiorniki wód opadowych. Rzeka Bolszewka wypływa z jeziora Miłoszewskiego, jej zlewnia zajmuje 115,4 km², a długość wynosi 27,3 km. Na obszarze Pradoliny Kaszubskiej i rzeki Redy istnieje gęsta sieć rowów melioracyjnych.

³Na podstawie: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wejherowo; Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXXIII/331/2009 Rady Gminy Wejherowo z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wejherowo; S.s.188.

Na terenie całej gminy występują liczne jeziora: j. Wyspowo, j. Borowo, j. Orle, j. Pałsznik, j. Krypko, j. Wygoda, j. Bieszkowice, j. Zawiat, j. Ustarbowskie, j. Żabno, j. Rąbówko oraz duża ilość stawów i oczek wodnych.

Uporządkowanie tematu wód opadowych na terenach zainwestowanych jest jednym z ważniejszych wyzwań stojących przed Gminą Wejherowo. Planuje się dalszy rozwój kanalizacji deszczowej w Bolszewie, w powiązaniu z utwardzaniem kolejnych dróg osiedlowych zarówno w powiązaniu z istniejącymi odprowadzeniem do odbiorników, z projektowanym wylotem do kanału Redy jak również systemami rozsączającymi w gruncie. Projektuje się ul. Brzozową w Gościcinie wraz z kompleksowym odwodnieniem. Przewiduje się dalszy rozwój sieci kanalizacji deszczowej odwadniającej drogi w Kąpinie, również w powiązaniu z rozwojem sieci dróg utwardzonych. W tej miejscowości planuje się też dwa duże zbiorniki rozsączająco-odparowujące. W pozostałych miejscowościach przy okazji prac związanych z rozbudową dróg realizowane będą lokalne układy odwadniające, w miarę możliwości z funkcjami retencyjnymi.

Na terenie RIPOK Eko Dolina planowana jest realizacja systemu zagospodarowania wód deszczowych i roztopowych, które po oczyszczeniu w separatorach i piaskownikach będą odprowadzane do ziemi poprzez studnie chłonne i zbiorniki rozsączająco-odparowujące.

Nie przewiduje się, aby istniejące i planowane systemy odwodnienia obsługiwały posesje przyległe do dróg. Właściciele tych posesji są zobowiązani do zagospodarowania wód opadowych w granicach własnej nieruchomości.

Oczyszczalnie ścieków.

Na terenie gminy, po likwidacji z końcem 2014r. lokalnej oczyszczalni ścieków w Pętkowicach znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków. Oczyszczalnia jest własnością Gościocińskiej Fabryki Mebli Sp z o.o. i służy zaspokojeniu potrzeb zakładu oraz budynków mieszkalnych historycznie przynależnych do fabryki obsługiwanych przez ok. 0,8km sieci.

Większość skanalizowanych obszarów Gminy obsługiwana jest przez Grupową Oczyszczalnię Ścieków w Dębogórzcu, należącą do Spółki PEWIK Gdynia, położoną poza obszarem Gminy Wejherowo.

Gospodarka odpadami dla Gminy Wejherowo.

Gospodarkę odpadami reguluje Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wejherowo przyjęty przez Radę Gminy Wejherowo Uchwałą nr XXII/268/2012 z dnia 26 września 2012 r. Gmina Wejherowo nie posiada własnego wysypiska śmieci. Na mocy porozumienia międzygminnego zadanie własne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi przejęła od Gminy Wejherowo Gmina Gdynia, która wspólnie z innym gminami powołała Spółkę "EKO DOLINA" Sp. z o.o. Spółka prowadzi nowoczesny zakład zagospodarowania odpadów w Łężycach, do którego wywóz odpadów z terenu Gminy realizują przedsiębiorstwa wywozowe posiadające aktualne zezwolenia. System odbioru odpadów nie zabezpiecza jednak potrzeb gminy w zakresie segregacji, pomimo wysokiej świadomości miesz-

kańców w tej kwestii. Od 2010 roku na terenie gminy funkcjonuje Stacjonarny Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych, do którego odpady pochodzące z gospodarstw domowych gminy przyjmowane są nieodpłatnie (punkt nie odbiera odpadów powstających w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej lub rolniczej). Okazjonalnie organizowana jest na terenie gminy również objazdowa zbiórka odpadów niebezpiecznych.

Z uwagi na fakt, iż od 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2011 Nr 152, poz. 897), istnieje konieczność wprowadzenia nowego modelu gospodarki odpadami komunalnymi. Zgodnie z ustawą, gminy mają obowiązek przygotowania się do przejścia nowych zadań i wdrożenia przepisów do dnia 1 lipca 2013 r., dlatego też nowe zasady gospodarowania odpadami na terenie Gminy Wejherowo są w trakcie wdrażania. Postanowienia Uchwały nr XXII/268/2012 - Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wejherowo, w § 19 ust. 4, § 20, § 27 ust. 1 wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2013 r.

Zagadnienie jest szczegółowo uregulowane w uchwale⁴ Rady Gminy nr XXII/267/2012 z dnia 26 września 2012 r., w której określono szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Wejherowo i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (obowiązuje od 1 lipca 2013). W ramach określonej opłaty jaką mieszkańcy uiszczą do Gminy, wybrany w przetargu przedsiębiorca zobowiązany będzie odebrać każdą ilość odpadów zebranych selektywnie. Segregacja obejmuje szkło, papier i opakowania wielomateriałowe (kartoniki po napojach), tworzywa sztuczne i metale, meble i inne odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Selektywna zbiórka dotyczy również odpadów niebezpiecznych, odpadów zielonych, budowlanych czy opon, które na określonych zasadach przyjmowane będą nieodpłatnie we wskazanych punktach. Będzie ona realizowana w systemie pojemnikowym w zabudowie wielorodzinnej, a w jednorodzinnej w systemie workowym. Każde gospodarstwo otrzyma worki na określony rodzaj odpadów.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Wejherowo⁵.

Gmina Wejherowo w celu rozwiązania problemu likwidacji azbestu przystąpiła do opracowania "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wejherowo". Przy czym zakłada się, że proces oczyszczania obszaru gminy z azbestu będzie procesem długoterminowym, rozłożonym na lata 2011 – 2032. Program ten jest elementem i stanowi uściślenie zapisów zarówno Planu Gospodarki Odpadami i Programu Ochrony Środowiska.

⁴ Uchwała nr XXII/267/2012 Rady Gminy Wejherowo z dnia 26 września 2012 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

⁵ Na podstawie: Uchwały Nr XII 126 2011 program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Wejherowo.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032 jest kontynuacją i aktualizacją celów oraz działań ustalonych w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest stanowi w ostatnich latach priorytet w walce z odpadami niebezpiecznymi ze względu na zagrożenie zdrowia ludzi i ochronę środowiska. Okres usunięcia wyrobów azbestowych na terytorium Polski określono do roku 2032. Opracowanie programu usuwania azbestu stanowi jedno z zadań samorządu gminnego, które zostało określone w dokumencie „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” i przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 lipca 2009 r. Jednak w dniu 15 marca 2010 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032", który znajduje się w załączniku do tej uchwały.

Zaopatrzenie na ciepło⁶.

Scentralizowana gospodarka ciepła na terenie gminy nie występuje. Potrzeby ciepłe pokrywane są z indywidualnych źródeł ciepła w postaci kotłowni opalanych węglem i olejem opałowym. Własne kotłownie posiadają zakłady przemysłowe, produkcyjno-usługowe oraz obiekty komunalne: szkoły, ośrodki zdrowia, przedszkola, zajazdy turystyczne itp.

Pozostałe budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i zagrodowe do ogrzewania wykorzystuje głównie paliwa stałe: węgiel, drewno, brykiety i w niewielkim stopniu olej opałowy.

Zaopatrzenie w gaz.

Przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia prowadzące gaz ziemny wysokometanowy GZ-50 :

- 1) gazociąg Wiczlino – Sopieszyno – Lębork o dł. ok. 18,7 km,
- 2) gazociąg Sopieszyno – Wejherowo o dł. ok. 6,2 km
- 3) gazociąg o dł. ok. 30 m

Biorąc pod uwagę intensyfikację zabudowy mieszkaniowej i usługowej w centralnej części terenu gminy oraz uwarunkowania ekologiczne gazyfikacja miejscowości położonych w granicach administracyjnych gminy jest procesem pożądanym pod warunkiem ekonomicznej opłacalności.

Transport, drogi, komunikacja.

Transport na terenie gminy oraz z ościennymi miastami odbywa się przez przewoźników prywatnych i MZK w Wejherowie. Sieć dróg w gminie jest wystarczająca, ale ich stan techniczny w większości wymaga modernizacji i napraw. Infrastruktura drogową, w tym budowa i naprawa chodników oraz oświetlenia wymaga dużego uzupełnienia. W gminie od-

⁶ Na podstawie: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wejherowo; Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXXIII/331/2009 Rady Gminy Wejherowo z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wejherowo; S.s.188.

czuwa się brak parkingów oraz miejsc parkingowych. Ze względu na niewystarczający potencjał gruntów publicznych, gmina prowadzi wykup gruntów w celu realizacji inwestycji drogowych.

Uwarunkowania, wynikające ze stanu infrastruktury technicznej

- Podstawowym uwarunkowaniem rozwoju gminy jest jej niski stopień uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną;
- W zakresie zaopatrzenia w wodę warunkiem jest rozbudowa podstawowych ujęć wody dla wodociągów grupowych w Gościcinie i w Reszkach oraz rozbudowa i przebudowa rurociągow przesyłowych;
- Brak systemów odprowadzania ścieków sanitarnych w sytuacji uwarunkowań przyrodniczych i reżimów stref ochronnych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Projektowany scentralizowany system grawitacyjno-pompowy odprowadzający ścieki do grupowej oczyszczalni w Dębogórze z centralnej części obszaru gminy jest obecnie realizowany na terenie Bolszewa i Gościcina;
- Brak systemów odprowadzania, oczyszczania i retencjonowania wód opadowych. Opracowana koncepcja sieci kanalizacji deszczowej obejmuje swym zasięgiem zainwestowane tereny Bolszewa, Gościcina i wsi Orle;
- W zakresie zaopatrzenia w ciepło uwarunkowaniem rozwoju jest zmiana nośników z emisyjnych na niskoemisyjne i nie emisyjne szczególnie w enklawach leśnych, gdzie projektowany jest kilkakrotny wzrost zabudowy;
- W zakresie zaopatrzenia w gaz uwarunkowaniem jest brak rezerw w przepustowości istniejących gazociągów przesyłowych i istniejących stacji redukcyjno – pomiarowych I stopnia: „Wejherowo” i „Stara Piła”. Warunkiem pełnego pokrycia docelowego zapotrzebowania gazu jest rozbudowa systemu gazociągów przesyłowych w.c. i stacji redukcyjno-pomiarowych I stopnia.

2.6. Charakterystyka finansów gminy

Budżet gminy Wejherowo to plan dochodów i wydatków uchwalany w formie uchwały budżetowej stanowiący podstawę gospodarki finansowej gminy. Gmina samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową właśnie na podstawie uchwały budżetowej. Budżet gminy jest rocznym planem:

- dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów jednostki; oraz,
- przychodów i wydatków: zakładów budżetowych, jednostek budżetowych i środków specjalnych, oraz funduszy celowych jednostek samorządu terytorialnego.

Budżet, dochody i wydatki na 1 mieszkańca gminy

Gmina Wejherowo jest zaliczona do gmin o średnim poziomie dochodów na jednego mieszkańca. Z informacji podanych w tabelach poniżej wynika, że w 2009 r. dochód na 1 mieszkańca gminy Wejherowo wyniósł 2628 zł (wobec 2712 na jednego mieszkańca w województwie i 2561 dla mieszkańca powiatu). Dla Gminy Wejherowo dochód ogółem na mieszkańca jest nieznacznie wyższy w porównaniu do średniego dla powiatu wejherowskie-

go i nieznacznie niższy od dochodu uzyskanego dla wszystkich gmin w województwie. W kolejnych latach dochód na jednego mieszkańca wzrasta, za rok budżetowy 2011 roku wynosił 3.000 zł. Przykładowo, oznacza to w okresie 2 lat nastąpił wzrost dochodu o blisko 14%.

Rok budżetowy 2009				
Wyszczególnienie	Dochody (2009 r.)		Wydatki (2009 r.)	
	ogółem	w tym dochody własne	ogółem	w tym wydatki inwestycyjne
w zł				
Pomorskie (województwo).....	2712	1263	2917	630
Wejherowski (powiat).....	2561	1268	2753	590
Gminy wiejskie:				
Krokowa	3091	1455	3101	622
Choczewo	3007	1215	3150	411
Gniewino	4450	2612	4197	1154
Luzino	2758	769	2851	459
Łęczycze	2497	848	2618	363
Wejherowo	2628	1353	2610	458

Szczegółowe dane o dochodach i wydatkach dla Gminy Wejherowo na 1 mieszkańca na tle wybranych gmin wiejskich powiatu wejherowskiego oraz całego województwa pomorskiego w latach 2009 – 2011 została przedstawiona w kolejnych tabelach. I tak, za rok budżetowy 2009 w tabeli powyżej, natomiast za rok 2011 poniżej.

Rok budżetowy 2011				
Wyszczególnienie	Dochody (2011 r.)		Wydatki (2011 r.)	
	ogółem	w tym dochody własne	ogółem	w tym wydatki inwestycyjne
w zł				
Pomorskie (województwo)...	3177	1415	3351	804
Wejherowski (powiat).....	2849	1320	3018	618
Krokowa	4343	1478	5419	2541
Choczewo	3369	1526	3666	624
Gniewino	5377	2788	5475	1488
Luzino	3512	1044	3916	1064
Łęczycze	3080	875	2784	191
Wejherowo	3000	1510	3129	664

Źródło: *Województwo Pomorskie - podregiony, powiaty i gminy - 2012. Urząd Statystyczny w Gdańsku; Gdańsk, grudzień; 2010; 2012; s.s.264; Roczniki statystyczne województwa pomorskiego – 2012. Urząd Statystyczny w Gdańsku; Gdańsk, grudzień; 2010; 2012;*

Z analizy informacji podanych w tabeli powyżej dotyczącej dynamiki dochodów i wydatków w okresie 2009 - 2011 wynika, że wydatki z budżetu gminy rosną szybciej niż dochody. W omawianym okresie wydatki wzrosły o 20%, przy jednoczesnym wzroście dochodów o 14%. Świadczy to o wzroście liczby inwestycji w gminie i konieczności zaciągnięcia kredytów na taki cel.

Dynamika dochodów i wydatków w okresie 2009 - 2011

Wyszczególnienie	Dochody ogółem - dynamika za okres 2009 - 2011 r. (w %)	Wydatki ogółem - dynamika za okres 2009 - 2011 r. (w %)
Pomorskie (województwo).....	117	115
Wejherowski (powiat).....	111	110
Krokowa	141	175
Choczewo	112	116
Gniewino	121	130
Luzino	127	137
Łęczyce	123	106
Wejherowo	114	120

Źródło: Obliczenia własne

Równie ważne dla bezpieczeństwa budżetu i wypłacalności gminy jest relacja budżetowa wydatków inwestycyjnych w stosunku do wydatków ogółem. Uważa się, że budżet jest wypłacalny kiedy gmina przy zaciąganiu kredytów na bezpiecznym poziomie utrzymuje wydatki. Dla takiej sytuacji relacje wydatki inwestycyjne w stosunku do całego budżetu nie powinna przekraczać poziomu 25%. Oznacza to, że Gmina nie powinna przeznaczać rocznie na cele inwestycyjne więcej niż ¼ wielkości rocznego budżetu.

Jak wynika z zestawionych danych w tabeli poniżej związanej z wydatkami inwestycyjnymi w stosunku do wydatków ogółem w 2009 i 2011 roku, wydatki inwestycyjne wzrosły z 18% do 22%. Zarówno wielkość wskaźnika, jak i jego tendencja wzrostowa świadczy o działaniach gminy na rzecz zamian i poprawy warunków życia jej mieszkańców. Jednocześnie takie działania są bezpiecznie i nie zagrażają finansom gminy.

Wydatki inwestycyjne w stosunku do wydatków ogółem w 2009 i 2011 roku

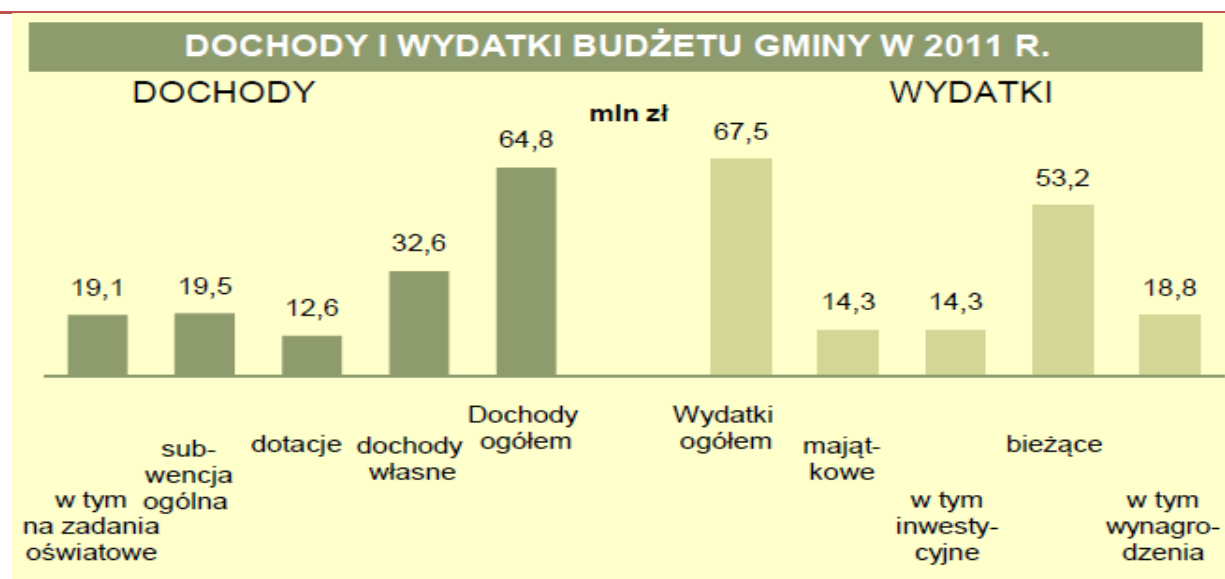
Wyszczególnienie	Wydatki inwestycyjne /wydatków ogółem w 2009 roku (w %)	Wydatki inwestycyjne /wydatków ogółem w 2011 roku (w%)
Pomorskie (województwo)	22	25
Wejherowski (powiat)	21	22
Krokowa	20	59
Choczewo	13	19
Gniewino	27	28

Luzino	16	30
Łęczycze	14	6
Wejherowo	18	22

Źródło: Obliczenia własne

Dochody i wydatki Gminy

Charakteryzując budżet zwrócić należy uwagę na wysokość dochodu ogółem gminy, ale równie ważne są dochody własne, wysokość subwencji i dotacji celowych. Po stronie wydatków zwrócić należy uwagę na wysokość wydatków na oświatę i wychowanie, oraz cały obszar prowadzonych działań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W analizowanych trzech kolejnych okresach budżetowych w latach 2009, 2010, 2011 wydatki na oświatę i wychowanie wynosiły od 37,5 – 39,7 mln złotych rocznie, natomiast na cały pakiet działań związany z pomocą społeczną wielkość wydatków wynosiła od 16,5 – 15,8 mln zł. Ponadto należy zwrócić uwagę znaczny wzrost wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska z 5,6 mln w 2009 roku do 12,6 w 2011 roku.

Dochody i wydatki z budżetu gminy w 2011 r.

DOCHODY BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW			
	2009	2010	2011
	w %		
Dochody ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	1,4	2,2	1,2
Transport i łączność	0,7	1,8	1,8
Gospodarka mieszkaniowa	4,0	0,9	1,2
Administracja publiczna	0,3	0,4	0,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,0	x	0,1
Różne rozliczenia	35,2	28,7	31,1
Oświata i wychowanie	0,7	2,8	0,5
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społ.	14,3	13,2	14,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,3	0,3	0,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,2	15,2	8,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	x	x	0,0
Kultura fizyczna ^a	0,0	0,0	0,5
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	42,0	33,4	39,3
Pozostałe	0,8	1,2	0,8

a Do 2010 r. nazwa działu brzmiała „Kultura fizyczna i sport”.

Struktura dochodów budżetu gminy w okresie 3 lat (2009 – 2011 r.)

Dochodem dla budżetu są środki zewnętrzne pozyskane w wyniku zwrotu poniesionych nakładów na współfinansowanie programów i projektów unijnych. W 2011 kwota jaką pozyskano z tego tytułu przez Gminę Wejherowo wyniosła 2,8 mln zł.

WYDATKI BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW			
	2009	2010	2011
	w %		
Wydatki ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	3,0	2,7	2,5
Transport i łączność	18,6	20,0	12,2
Gospodarka mieszkaniowa	1,6	0,9	1,0
Administracja publiczna	8,5	7,5	8,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,9	1,0	1,7
Różne rozliczenia	x	x	x
Oświata i wychowanie	37,5	33,2	39,7
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społ.	16,5	15,0	15,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,2	1,1	1,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5,6	11,2	12,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,8	2,8	1,9
Kultura fizyczna ^a	2,1	1,8	1,8
Działalność usługowa	0,8	1,9	0,6
Ochrona zdrowia	0,5	0,5	0,4
Pozostałe	0,6	0,5	0,4

3. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJOWYCH

Analizy uwarunkowań rozwojowych dokonano na podstawie oceny dotychczasowej realizacji Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Wejherowo na lata 2006-2021, badań własnych oraz znanych i przewidywanych danych, dotyczących perspektywy lat 2014 – 2020.

3.1 Identyfikacja problemów

Podstawą projektowania rozwoju społeczno – gospodarczego każdej organizacji, w tym również Gminy, jest sporządzenie analizy SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), threats (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu). W praktyce należy bowiem sklasyfikować wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję Gminy. Przeprowadzając analizę trzeba dokonać diagnozy - określić silne i słabe strony oraz opisać szanse i zagrożenia. Na podstawie wyników ankiety, przeprowadzonej 26 lutego 2013 r. na populacji 58 uczestników debaty, dotyczącej dotychczasowej realizacji oraz nowelizacji Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Wejherowo na lata 2014 – 2021 przyjęto, że:

- Mocne strony, zapisane w dotychczasowej Strategii zostały wykorzystane w zbyt małym stopniu w stosunku do potencjalnych możliwości. Są jednak nadal istotnym elementem rozwoju gminy i powinny być spożytkowane w kolejnych latach realizacji strategii. Najmniej wykorzystano takie – wskazane w 2006 roku – mocne strony, jak: bliskość do morza, zakłady przemysłowe o znaczeniu międzynarodowym, aktywność społeczną i zakład unieszkodliwiania odpadów. Słabo też oceniono współpracę z innymi gminami, otwartość na inwestycje oraz lesistość gminy. Natomiast najbardziej zostały wykorzystane takie walory, jak: przyrost naturalny, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz środowisko przyrodnicze i bliskość Trójmiasta.
- Niewiele zrobiono w zakresie eliminowania zidentyfikowanych wówczas słabości, natomiast wiele z nich nadal pozostaje i wymaga uwzględnienia w projektowanych zamierzeniach. Najgorsze wyniki otrzymano w eliminowaniu takich słabości, jak: brak straży gminnej, brak oczyszczalni ścieków, słabo rozwinięta baza turystyczna, brak centrum organizacji pozarządowych, trudny teren urbanistyczny oraz brak planu zagospodarowania przestrzennego, infrastruktura drogową i sieć wodno-kanalizacyjna. Na uwagę zasługuje podtrzymywanie wagi wielu wcześniejszych słabości na wysokim poziomie, zwłaszcza sieci wodno – kanalizacyjnej, problematyki oświatowej, planowania przestrzennego oraz infrastruktury drogowej.
- Zdecydowana większość szans nie została należycie wykorzystana w okresie dotychczasowej realizacji strategii, także jednak i z tego powodu, że – mimo przewidywań – nie zaistniały one w realnej rzeczywistości, z przyczyn od Gminy niezależnych. Nadal wiele z nich zachowuje swą aktualność i winny być przedmiotem zainteresowania nowelizowanej strategii. Najniżej oceniono dotychczasowe spożytkowanie takich, zidentyfikowanych wcześniej szans, jak: współpracę państw Regionu Bałtyckiego oraz na szczeblu między-

narodowym i regionalnym, nową sieć dróg dojazdowych i infrastrukturę komunikacyjno-drogową, rozwój sieci kablowych oraz możliwość tworzenia małych zakładów pracy w oparciu o Internet, kształcenie dorosłych i autostradę A-1. Wiele z tych „szans” została zapisana w tekście strategii w sposób niedookreślony i nader trudno identyfikowalny.

- Jak wynika z wypowiedzi, wiele z zapisanych w 2006 roku zagrożeń wpływało negatywnie i realnie na dotychczasowe wykonywanie zadań strategicznych. Najtrudniej było uniknąć takich zagrożeń, jak brak stabilności finansowej państwa, obciążenie Gminy dodatkowymi zadaniami bez wzmocnienia finansowego oraz alkoholizm. Natomiast za najmniej szkodliwe uznano ekspansję terytorialną okolicznych miast, degradację i upadek społeczeństwa wiejskiego oraz niszczenie zasobów naturalnych. Natomiast należy zauważyć, że wypowiedzi respondentów w kwestii zagrożeń w dużej mierze wskazują na niewłaściwe sformułowanie wielu z nich oraz konieczność precyzyjnego i adekwatnego do rzeczywistości ich włączenia w nowelizowaną strategii.

3.2 Analiza SWOT/TOWS

W wyniku przeprowadzonych spotkań i rozmów z mieszkańcami i uczestnikami debaty, a także oceny dotychczasowej realizacji strategii, jak również wielu dyskusji i konsultacji w ramach zespołów problemowych oraz z przedstawicielami różnych środowisk gminnych i zewnętrznych, badań i przemyśleń własnych dokonano znowelizowanej analizy SWOT/TOWS, tj. diagnozy i prognozy rozwoju Gminy.

Uznano, że mocnymi stronami Gminy są:

1. Dogodne położenie terytorialne Gminy, tj. bezpośrednia bliskość szlaku komunikacyjno-transportowego Gdańsk - Szczecin – Berlin, tj. linii kolejowej nr 203 i drogi krajowej nr 6 oraz bezpośrednie sąsiedztwo z czterema miastami (Gdynia, Rumia, Reda i Wejherowo), a także w ramach metropolitalnego obszaru funkcjonalnego Trójmiasta i w pobliżu Morza Bałtyckiego, portów i lotnisk;
2. Aktywna współpraca bilateralna Gminy Wejherowo z gminami ościennymi oraz w ramach związków, stowarzyszeń, porozumień międzygminnych i umów partnerskich;
3. Otwartość Gminy na działalność inwestycyjną i nowych inwestorów;
4. Determinacja władz Gminy w realizacji procesu „zmian na dobre”;
5. Niski poziom podatków i innych opłat obowiązkowych, zależnych od Gminy;
6. Działalność silnych, znanych w całym kraju przedsiębiorstw, stanowiących element zachęty do inwestowania w Gminie;
7. Stabilna sytuacja finansowa i niskie zadłużenie Gminy;
8. Atrakcyjne tereny pod zabudowę osadniczą, produkcję i usługi;
9. Dynamiczny wzrost ilości mieszkańców i potencjału intelektualnego społeczeństwa;
10. Silne poczucie regionalnej więzi kulturowej wśród przeważającej części społeczności Gminy;
11. Walory rekreacyjne, krajobrazowe i przyrodnicze, służące społeczności lokalnej;

12. Bogate zasoby przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, mogące posłużyć rozwojowi gospodarki turystycznej;
13. Czyste i nieskażone środowisko naturalne;
14. Rosnąca aktywność i efektywność Urzędu Gminy w poszukiwaniu źródeł zewnętrznego zasilania inwestycji gminnych;
15. Opracowanie Planów Odnowy Wsi w 87,5% miejscowości Gminy;
16. Sprawnie funkcjonujący system pomocy społecznej.

Do słabych stron Gminy zaliczono:

1. Niski poziom infrastruktury technicznej, a zwłaszcza sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, sieci oświetleniowej oraz dróg dojazdowych – zwłaszcza powiatowych i gminnych;
2. Niską klasę gleb oraz stan melioracji, ograniczające rozwój lub utrzymanie rolnictwa;
3. Niewystarczający w stosunku do obecnych i przewidywanych potrzeb demograficznych stan bazy oświatowej i organizacja systemu oświaty w Gminie;
4. Brak odpowiedniego zaangażowania i umiejętności społeczności lokalnych, zainteresowanych rozwojem jednostek pomocniczych Gminy;
5. Brak odpowiednich projektów i niezbędnych zezwoleń na inwestycje, co m.in. skutkowało niską efektywnością w pozyskiwaniu środków unijnych w latach 2008-2010;
6. Dużą ilość osób zagrożonych marginalizacją społeczną i cyfrową;
7. Ograniczoną i niedoposażoną bazę służącą życiu kulturalnemu i społecznemu mieszkańców;
8. Małą ilość i niską jakość organizacji pozarządowych, działających na terenie Gminy;
9. Brak kompleksowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy;
10. Duże rozproszenie terytorialne Gminy;
11. Brak centrum administracyjnego Gminy (w jednym miejscu – budynku lub rejonie), w tym również zaspokajającego potrzeby osób niepełnosprawnych;
12. Niską świadomość społeczną w przedmiocie ochrony środowiska, w tym zagospodarowania odpadów komunalnych;
13. Wysokie i rosnące bezrobocie oraz ubożenie społeczeństwa;
14. Niski poziom gazyfikacji Gminy, a zwłaszcza sołectw oddalonych od Wejherowa;
15. Brak społecznej, gospodarczej i turystycznej współpracy międzynarodowej;
16. Ograniczenia rozwoju części Gminy, związane z przepisami ochrony środowiska, a w tym objęciem znaczących obszarów programem Natura 2000 i Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym;
17. Brak mieszkań komunalnych, uniemożliwiający zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych o charakterze socjalnym.

Szansą dla Gminy mogą być:

1. Inwestycje energetyczne – wydobywanie gazu łupkowego i ropy naftowej oraz budowa elektrowni jądrowej, generujące miejsca pracy, powodującej przyrost dochodów z podatków oraz aktywizację infrastruktury, zwłaszcza kolejowo-drogowej;

2. Wdrażanie alternatywnych źródeł energii;
3. Rozbudowa drogi krajowej nr 6 oraz linii kolejowej nr 203 jako głównego szlaku komunikacyjnego i transportowego Gdańsk – Szczecin oraz linii SKM do Zamostnego;
4. Aktywizacja turystyki w kontekście rozwoju bazy do czynnego uprawiania wypoczynku i rekreacji na terenie Gminy oraz sąsiednich jednostek samorządu terytorialnego i lokalnych grup działania;
5. Pozytywne trendy w preferencjach turystyczno – wypoczynkowych mieszkańców Europy, w tym Polski;
6. Podejmowanie inicjatyw inwestycyjnych, zwłaszcza infrastrukturalnych, przy wsparciu współfinansowania z funduszy europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020;
7. Aktywność gospodarcza małych i średnich przedsiębiorstw;
8. Budowa i rozwój „Doliny Logistycznej” jako zaplecza dla MPH Gdynia;
9. Aktywność inwestycyjna Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego;
10. Inicjatywy komunikacyjne Metropolitalnego Związku Komunikacyjnego Zatoki Gdańskiej, PLK i SKM, w tym rewitalizacja linii kolejowej Wejherowo - Garczegorze;
11. Przychylność wobec inicjatyw gospodarczych powracających z zagranicy mieszkańców Gminy;
12. Rozwój komunikacji publicznej, umożliwiającej mieszkańcom oddalonych miejscowości większą aktywność społeczno-zawodową;
13. Utrwalanie regionalnej tradycji i kultury oraz pomorskiej gospodarności w świadomości społecznej oraz potencjalnych inwestorów korporacyjnych i indywidualnych;
14. Aktywność Gminy w inicjowaniu lub uczestnictwie w przedsięwzięciach podejmowanych w ramach Metropolitalnego Obszaru Funkcjonalnego;
15. Nawiązanie aktywnej współpracy międzynarodowej w formule gmin siostrzanych lub partnerstwa społeczno-gospodarczego.

Natomiast zagrożeniami dla Gminy są lub być mogą:

1. Obciążanie Gminy przez państwo nowymi obowiązkami (np. z zakresu oświaty) bez należytego wsparcia finansowego;
2. Skomplikowana sytuacja polityczna na szczeblu kraju i w skali lokalnej, utrudniająca współpracę międzysamorządową;
3. Spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego i stopniowa pauperyzacja społeczeństwa;
4. Emigracja zarobkowa młodych, wykształconych mieszkańców Gminy;
5. Rywalizacja dwu wiodących miast, tj. Gdańska i Gdyni o kształt Obszaru Metropolitalnego Trójmiasta, wikłająca Gminę w sferę walki o zachowanie odpowiedniego status quo na regionalnej mapie rozwoju;
6. Przynależność Gminy do Subregionu Metropolitalnego, ograniczająca lub zafałszowująca kwalifikację infrastrukturalną Gminy (np. w kwestii kanalizacji sanitarnej) bądź marginalizująca pozycję Gminy w regionie;
7. Ograniczenia rozwojowe, wynikające z przepisów o ochronie środowiska naturalnego, zabytków itp.;
8. Budowa drogi ekspresowej S6 wraz z budową Trasy Kaszubskiej i ominięciem Gminy;

9. Dezintegracja społeczności lokalnej w związku z dynamizacją osadnictwa;
10. Patologizacja życia publicznego i społecznego (alkoholizm, narkomania, przestępczość, marginalizacja itp.);
11. Zajmowanie wartościowych gruntów rolnych na cele mieszkaniowe;
12. Możliwość wystąpienia powodzi z powodu nieuregulowania rzek Bolszewki i Gościcinki;
13. Pogarszający się stan techniczny nawierzchni dróg i bezpieczeństwa na drogach w Gminie.

Wskazane w analizie SWOT obszary problemowe dotyczą w pierwszej kolejności infrastruktury technicznej, drogowej i turystycznej. Kolejny wskazany obszar problemowy dotyczy kapitału ludzkiego i integracji społecznej. Trzeci obszar problemowy ukierunkowany jest na gospodarkę i ochronę środowiska. Ostatni w sposób bezpośredni dotyczy zarządzania obszarem, czyli problematyki sprawnego funkcjonowania administracji i jednostek jej podległych.

Poniżej odniesiono się jedynie do niektórych, wybranych obszarów problemowych określonych w analizie SWOT. Powinno to się przyczynić do lepszego określenia celów i kierunków rozwoju w ramach opracowanej nowelizacji strategii dla Gminy Wejherowo.

Atrakcyjne położenie geograficzne w pobliżu dużych miast stwarza możliwości pozyskania dużego rynku zbytu na zróżnicowaną ofertę produktów i usług stworzoną przez mieszkańców gminy, co wymaga wsparcia rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców i poszukiwania odpowiednich nisz rynkowych.

Z uwagi na walory przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe, decydujące o potencjale turystycznym, jednym z rekomendowanych kierunków rozwoju jest wzmocnienie znaczenia turystyki, w tym kwalifikowanej. Obranie takiego kierunku pociągnie za sobą rozwój usług około turystycznych, pozwalających na wygenerowanie nowych miejsc pracy w gminie lub dodatkowego źródła dochodu dla mieszkańców. Rekomenduje się również uspołecznienie i wdrożenie na terenie gminy „Strategii rozwoju turystyki i produktu turystycznego dla obszaru objętego działaniem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Kaszubska Droga na lata 2012-2017”. Dla realizacji strategii niezbędna jest poprawa jakości promocji gminy i dostępnej oferty gospodarczej.

Analiza SWOT wskazuje jednocześnie liczne słabe strony. Wiele z nich (poza koniecznością należytego usytuowania wszystkich referatów i GOPS w jednym miejscu) nie wymaga jednak znaczących nakładów z budżetu gminy, tylko wprowadzenia usprawnień organizacyjnych, takich jak:

- podniesienie kompetencji pracowników gminy i jednostek jej podległych (w tym poprawa jakości obsługi) i odpowiednie delegowanie uprawnień i odpowiedzialności,
- wykorzystanie dostępnych metod aktywizacji mieszkańców w realizację zadań (tj. wsparcie finansowe i organizacyjne oddolnych inicjatyw, pełniejsze włączenie mieszkańców w wybór zadań do finansowania i realizacji, poprawa komunikacji społecznej z mieszkańcami),
- zwiększenie zaangażowania Rady Gminy (wzmocnienie kompetencji społecznych samorządu lokalnego, w tym zwiększenie roli radnych w zakresie komunikacji z mieszkańcami i reprezentacji ich interesów na forum Gminy).

Wdrożenie tych propozycji pozwoli na wykorzystanie i wzmocnienie patriotyzmu lokalnego mieszkańców, który znajduje swoje odzwierciedlenie w mocnych stronach analizy SWOT. Przełamanie części słabych stron zidentyfikowanych w analizie SWOT wymaga jednak znaczących nakładów inwestycyjnych. Opierając się wyłącznie na ograniczonym budżecie gminy, obciążonym znaczącymi kosztami stałymi i zobowiązaniami finansowymi, zniwelowanie tych słabości nie jest możliwe w krótkim okresie czasu.

Dlatego do kluczowych rekomendacji należą:

- zwiększenie aktywności i efektywności pracowników gminy oraz jednostek organizacyjnych i pomocniczych i organizacji społecznych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych wspierających realizację niezbędnych zadań;
- zwiększenie aktywności samorządu w staraniach o realizację zadań inwestycyjnych nie należących do kompetencji gminy (np. gazyfikacja, infrastruktura teleinformatyczna, drogi ponadlokalne).

Większość dostępnych środków inwestycyjnych z budżetu gminy powinna zostać przeznaczona na inwestycje infrastruktury technicznej i społecznej, co wymaga uzyskania konsensusu społecznego w określeniu priorytetów i harmonogramu realizacji zadań.

Pomiędzy czynnikami opisującymi gminę oraz otoczenie gminy zostały zbadane zależności. Macierz SWOT pozwoliła zbadać wpływ czynników wewnętrznych na otoczenie. Zależność pomiędzy czynnikami była oceniana na podstawie następujących pytań:

- *Czy dana mocna strona pozwoli wykorzystać daną szansę?*
- *Czy dana słaba strona uniemożliwia wykorzystanie szansy?*
- *Czy dana mocna strona pozwoli zniwelować zagrożenie?*
- *Czy dana słaba strona spotęguje dane zagrożenie?*

Macierz TOWS pozwoliła na przeanalizowanie wpływu czynników zewnętrznych na uwarunkowania wewnętrzne gminy. Zależności te analizowano odpowiadając na pytania:

- *Czy dana szansa wzmacnia daną silną stronę?*
- *Czy dana szansa pozwala zniwelować daną słabość?*
- *Czy dane zagrożenie niweluje daną silną stronę?*
- *Czy dane zagrożenie uwypukla daną słabość?*

Strategia „Wszystko, co można”

Badanie zależności wykazało, iż najsilniejsze współzależności występują pomiędzy atutami (mocnymi stronami) i słabościami gminy (słabymi stronami), a szansami płynącymi z otoczenia. Wynika z tego, że wskazaną do podjęcia strategią dla Gminy Wejherowo jest strategia konserwatywna (zachowawcza), przy założeniu dużego potencjału wewnętrznego, niemałych słabości oraz niekorzystnego układu warunków zewnętrznych. Należy przy użyciu mocnych stron eliminować słabości i przewyciężać zagrożenia, a obejmuje ona takie działania, jak: *selekcja projektowanych i realizowanych inwestycji, segmentacja grup społecznych i problemów, ograniczanie kosztów, ulepszanie systemów i metod funkcjonowania, rozwijanie nowych form aktywizacji społecznej, poszukiwanie nowych możliwości i obszarów działalności Gminy*. Jest to strategia, w której powodzenia Gminy upatruje się głównie w jej mocnych

stronach, eliminowaniu słabości i zmniejszaniu zagrożeń, a nazwać by ją można: „**Wszystko, co można**”.

Strategia „Wszystko, co trzeba”

Alternatywą – przy uwzględnieniu szczególnie sprzyjających okoliczności – może być strategia wykorzystania szans rozwojowych płynących z otoczenia za pomocą silnych stron gminy, czyli strategia dynamiczna (maxi - maxi), zwana „**Wszystko, co trzeba**”. Polega na silnej ekspansji i rozwoju, przy maksymalnym wykorzystaniu mocnych stron i szans. Będzie tak, gdy wewnątrz Gminy przeważą mocne strony, natomiast szanse w otoczeniu uprawnią do tego, aby w nowelizacji przyjąć strategię agresywną, polegającą na maksymalnym wykorzystaniu efektu synergii występującego między silnymi stronami organizacji i szansami generowanymi przez otoczenie. Jest to strategia silnej ekspansji i zdywersyfikowanego rozwoju, obejmująca takie działania jak: *wychwytywanie sposobności, wzmacnianie pozycji w przestrzeni publicznej regionu, inicjowanie służących Gminie działań przy pomocy i wsparciu ze strony zewnętrznych sił i środków, koncentrowanie zasobów ludzkich, materialnych i organizacyjnych na rozwijaniu godziwych warunków życia mieszkańców*.

3.3 Zgodność z celami rozwoju w strategiach nadrzędnych

Cele rozwojowe wskazane w krajowych i Unii Europejskiej dokumentach strategicznych, mają wspierać rozwój inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu – są to trzy główne priorytety strategiczne Europy 2020. Rozwój inteligentny oznacza zwiększenie roli wiedzy, innowacji, kształcenia i technologii cyfrowych; rozwój zrównoważony wiąże się z bardziej efektywnym wykorzystywaniem zasobów przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności; rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu koncentruje się na zwiększeniu aktywności zawodowej mieszkańców, podnoszeniu kwalifikacji obywateli oraz walce z ubóstwem.

Krajowe dokumenty strategiczne powstawały w okresie końcowym prac nad strategią Europa 2020. Można zauważyć wiele zależności między dokumentami krajowymi i Unii Europejskiej w zakresie wyznaczanych tam celów rozwojowych oraz niezbędnych do podjęcia reform, warunkujących ich realizację. Ramy przestrzenne dla realizacji wszystkich działań rozwojowych tworzy Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK 2030). Wspólną podstawę diagnostyczną dla krajowych dokumentów strategicznych stanowi przygotowany przez Zespół Doradców Strategicznych Premiera Raport „POLSKA 2030. W dokumencie wskazane zostały wyzwania rozwojowe stojące przed Polską w perspektywie do 2030 roku. Wśród nich wymieniono: wzrost i konkurencyjność; sytuację demograficzną; wysoką aktywność zawodową oraz adaptacyjność zasobów pracy; odpowiedni potencjał infrastruktury; bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne; gospodarkę opartą na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego; solidarność i spójność regionalną; poprawę spójności społecznej; sprawne państwo; wzrost kapitału społecznego Polski.

Strategia średniookresowa do 2020 roku (SRK 2020) wytycza trzy obszary strategiczne (Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna terytorial-

na), w których koncentrować się będą główne działania do 2020 roku oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. Sprawnie działające państwo, efektywnie dysponujące dostępnymi środkami publicznymi i skutecznie odwołujące się do energii samoorganizującego się społeczeństwa obywatelskiego jest podstawowym warunkiem realizacji przyjętych celów rozwojowych. W celu poprawy spójności społecznej i terytorialnej tworzone będą warunki dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych, zarówno w kontekście geograficznym - na różne obszary o słabszych potencjałach, jak i włączania w procesy rozwojowe tych, którzy pozostawali dotychczas tylko biernymi odbiorcami zachodzących zmian. Nacisk będzie położony nie tyle na działania redystrybucyjne, prowadzące do łagodzenia różnych objawów rozwarstwienia społecznego i przestrzennego, lecz przede wszystkim na działania wydobywające i wspierające zróżnicowane potencjały, tak poszczególnych jednostek i grup społecznych, jak i poszczególnych terytoriów w oparciu o zasadę solidarności pokoleniowej, terytorialnej oraz innowacyjnej. W SRK w okresie do 2020 roku akcent strategiczny zostanie położony w głównej mierze na wzmocnienie potencjałów, które w przyszłości zagwarantują długofalowy rozwój, a nie tylko na alokację środków bezpośrednio w dziedziny, w których występują największe deficyty. W województwie pomorskim obszarem strategicznej interwencji w latach 2014 – 2021 będzie metropolitalny obszar funkcjonalny Trójmiasta (w którego składzie znajduje się też Gmina Wejherowo). Tym samym umożliwione zostanie na poziomie regionalnym określanie i wspieranie dodatkowych obszarów strategicznej interwencji o znaczeniu regionalnym lub subregionalnym, co zapewni realizację celów rozwojowych wynikających ze Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego.

Z uwagi na analizowane uwarunkowania, wynikające zarówno z poziomu europejskiego i krajowego, jak regionalnego i lokalnego, znowelizowana strategia rozwoju Gminy w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 powinna znajdować oparcie na innowacyjności, impecie cyfrowym i edukacji, przy jednoczesnym likwidowaniu istniejących barier rozwojowych oraz zakładać zsynchronizowane z planami województwa, obszaru metropolitalnego i powiatu:

- Zwiększenie innowacyjności przedsiębiorczości i racjonalności gospodarowania, rozumianych szeroko jako innowacyjność różnych sektorów i dziedzin działalności Gminy (w tym gospodarka komunalna, oświata, kultura, turystyka i rekreacja, rozwiązania innowacyjne w przedsiębiorstwach, innowacyjność własna w sferze zarządzania w Gminie itp.);
- Zwiększanie wykorzystania technologii cyfrowych – stworzenie warunków dla prorozwojowego impetu cyfrowego – z jednej strony jako wsparcie dla rozprzestrzeniania się innowacyjności i kreatywności; z drugiej zaś jako element sprzyjający realizacji działań z zakresu włączenia społecznego, poprzez zapewnienie powszechnego dostę-

pu do szerokopasmowego Internetu, upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych i zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych;

- Rozwój kapitału ludzkiego, stanowiącego podstawę do kreatywności i innowacyjności mieszkańców (edukacja od najwcześniejszych lat, uczenie się przez całe życie – umiejętności i reagowanie na potrzeby rynku pracy, aktywne starzenie się społeczeństwa);
- Zwiększenie zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej – jako czynnika wzmacniającego rozprzestrzenianie procesów rozwojowych, stwarzającego warunki dla lepszego wykorzystania kapitału ludzkiego.

4. PODSTAWOWE ELEMENTY STRATEGII ROZWOJU GMINY

Na podstawie oceny dotychczasowej realizacji Strategii Społeczno – Gospodarczego Rozwoju Gminy Wejherowo na lata 2006-2021, zidentyfikowaniu podstawowych problemów, wyników analizy SWOT/TOWS Gminy oraz przewidywanych uwarunkowań rozwojowych na lata 2014 – 2021, określono wizję i misję Gminy Wejherowo.

4.1 Wizja i misja Gminy Wejherowo

Wizja

Gmina Wejherowo w 2021 roku stanowi wspólnotę mieszkańców zadowolonych z faktu zamieszkiwania na jej terenie; mieszkańców aktywnych na rzecz rozwoju macierzystej miejscowości i Gminy; składających się na sprawny i w sposób zgodny z prawem funkcjonujący samorząd lokalny; żyjących w przyjaznym i czystym środowisku naturalnym; obywateli gospodarnych i dumnych z dziedzictwa swej Małej Ojczyzny, kultywujących i wzbogacających dorobek kulturowy i cywilizacyjny Pomorza i kaszubskiego regionu.

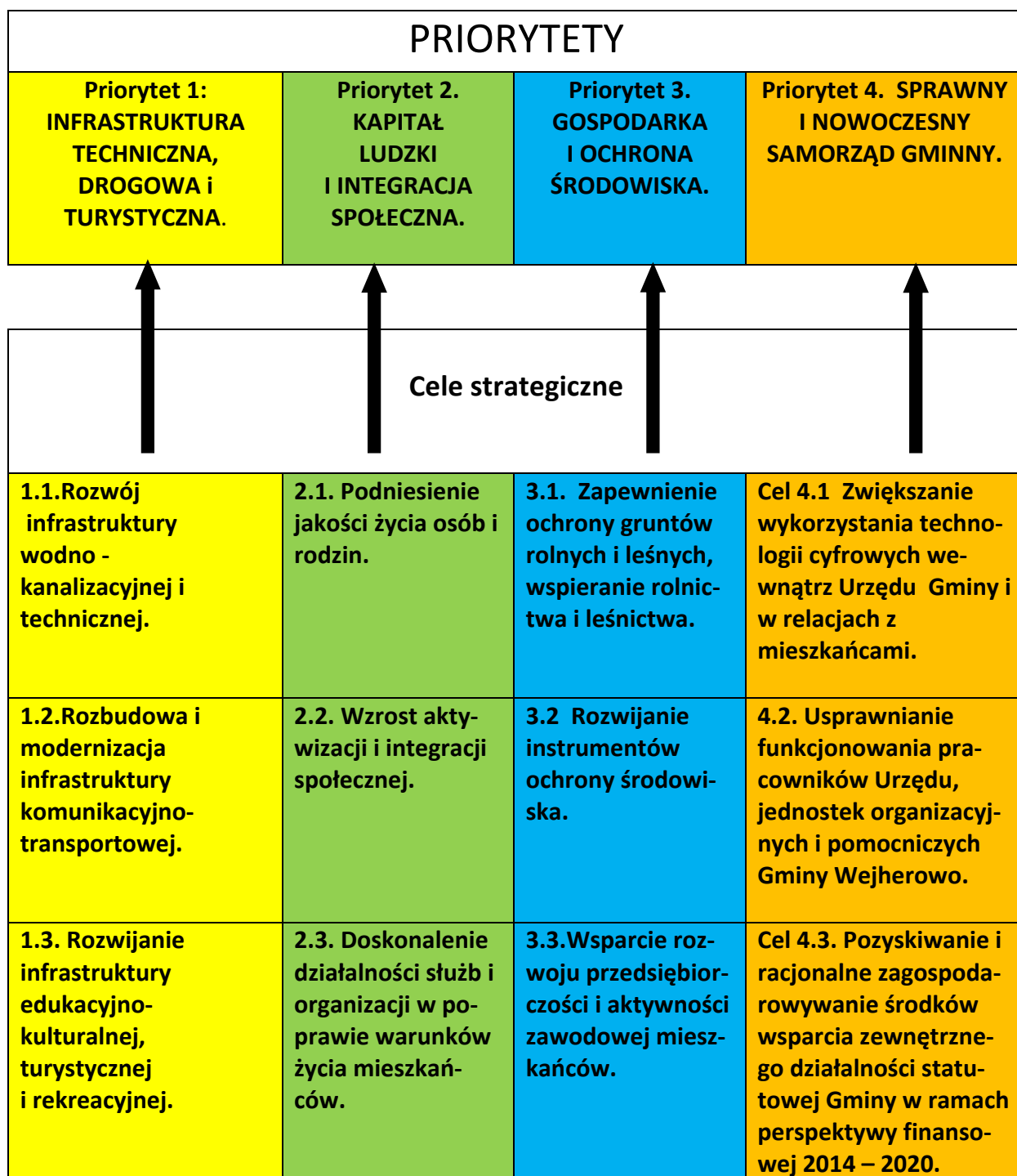
Misja

Misją Gminy Wejherowo jest optymalne wykorzystywanie istniejących i przewidywanych w latach 2014 – 2021 oraz aktywne kreowanie nowych uwarunkowań dla swego rozwoju społecznego, gospodarczego i terytorialnego, dobrze służących godnej egzystencji mieszkańców i całej wspólnoty, a także pobudzanie i wspieranie kulturowych oraz infrastrukturalnych inicjatyw społeczności lokalnej, jak również zachowanie dziedzictwa narodowego i czystości środowiska naturalnego.

4.2 Priorytety, cele i kierunki rozwoju gminy

Priorytety i cele strategiczne

Aby osiągnąć zakładaną wizję Gminy Wejherowo oraz należycie spełnić swoją misję, ustala się następujące priorytety, zasadnicze cele i kierunki rozwoju Gminy na lata 2014 – 2021:

Kierunki rozwoju gminy

Priorytet 1: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, DROGOWA I TURYSTYCZNA.

Cel strategiczny 1.1. Rozwój infrastruktury wodno - kanalizacyjnej i technicznej.

Kierunki działań:

- 1.1.1 Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej;
- 1.1.2 Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej;
- 1.1.3 Rozbudowa sieci teleinformatycznej;
- 1.1.4 Rozszerzenie sieci gazowej i zaopatrzenia w energię.

Cel strategiczny 1.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjno-transportowej.

Kierunki działań:

- 1.2.1 Rozbudowa sieci i poprawa stanu nawierzchni dróg gminnych wraz z infrastrukturą okołodrogową;
- 1.2.2 Współdziałanie w programach remontów, budowy i rozbudowy dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych;
- 1.2.3 Współdziałanie w modernizacji i rozbudowie sieci linii kolejowych.

Cel strategiczny 1.3. Rozwijanie infrastruktury edukacyjno-kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej:

Kierunki działań:

- 1.3.1 Inicjowanie i tworzenie gminnej bazy rekreacyjnej i turystycznej;
- 1.3.2 Wspieranie rozwoju i organizacji bazy agroturystycznej;
- 1.2.3 Rozwijanie bazy edukacyjno-kulturalnej.

Priorytet 2. KAPITAŁ LUDZKI I INTEGRACJA SPOŁECZNA

Cel strategiczny 2.1. Podniesienie jakości życia osób i rodzin.

Kierunki działań:

- 2.1.1 Rozwój systemu oświaty i poprawa poziomu wykształcenia;
- 2.1.2 Zapobieganie zjawiskom wykluczenia społecznego;
- 2.1.3 Bezpieczeństwo i porządek publiczny.

Cel strategiczny 2.2. Wzrost aktywizacji i integracji społecznej:

Kierunki działań:

- 2.2.1 Wsparcie sektora ekonomii społecznej;
- 2.2.2 Wspieranie realizacji zadań w ramach Planów Odnowy Miejscowości,
- 2.2.4 Zachowanie dziedzictwa wartości, tradycji i dorobku kultury.

Cel strategiczny 2.3. Doskonalenie działalności służb publicznych w poprawie warunków życia mieszkańców:

Kierunki działań:

- 2.3.1 Dostosowanie usług instytucji gminnych do stwierdzanych potrzeb;
- 2.3.2 Doskonalenie pracy służb publicznych, w tym pomocy społecznej;
- 2.3.3 Rozwijanie form aktywnej pomocy w likwidacji bezrobocia.

PRIORYTET 3. GOSPODARKA I OCHRONA ŚRODOWISKA

Cel strategiczny 3.1. Zapewnienie ochrony gruntów rolnych i leśnych, wspieranie rolnictwa i leśnictwa.

Kierunki działań:

- 3.1.1 Ochrona gruntów rolnych i leśnych;
- 3.1.2 Wspieranie i promowanie działalności rolniczej;
- 3.1.3 Subsydiowanie programów rozwoju obszarów wiejskich.

Cel strategiczny 3.2. Rozwijanie instrumentów ochrony środowiska.

Kierunki działań:

- 3.2.1 Wdrożenie szczelnego i sprawnego systemu gospodarki odpadami;
- 3.2.2 Inicjowanie i wspieranie programów ekoenergetycznych;
- 3.2.3 Racjonalizacja gospodarki wodnej, w tym regulacji i wykorzystania zbiorników i cieków wodnych.

Cel strategiczny 3.3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców.

Kierunki działań:

- 3.3.1 Wdrażanie systemu zachęt dla tworzenia miejsc pracy i innowacji;
- 3.3.2 Wsparcie tworzenia i rozwoju produktów lokalnych;
- 3.3.3 Działalność w zakresie promocji przedsiębiorczości.

PRIORYTET 4. SPRAWNY I NOWOCZESNY SAMORZĄD GMINNY

Cel strategiczny 4.1. Zwiększanie wykorzystania technologii cyfrowych wewnątrz Urzędu Gminy i w relacjach z mieszkańcami.

Kierunki działań:

- 4.1.1 Wdrażanie ICT w systemie organizacyjnym Urzędu Gminy;
- 4.1.2 Eliminowanie marginalizacji informatycznej z życia publicznego Gminy;
- 4.1.3 Upowszechnianie ICT wśród dzieci i młodzieży.

Cel strategiczny 4.2. Usprawnianie funkcjonowania Urzędu, jednostek organizacyjnych i pomocniczych Gminy Wejherowo.

Kierunki działań:

- 4.2.1 Doskonalenie bazy, struktury i skuteczności Urzędu Gminy;
- 4.2.2 Optymalizacja działalności jednostek organizacyjnych Gminy;
- 4.2.3 Umacnianie sprawności jednostek pomocniczych Gminy.

Cel strategiczny 4.3. Pozyskiwanie i racjonalne zagospodarowywanie środków wsparcia zewnętrznego działalności statutowej Gminy w ramach perspektywy finansowej 2014 – 2020.

Kierunki działań:

- 4.3.1 Doskonalenie instrumentów pozyskiwania funduszy zewnętrznych;
- 4.3.2 Współpraca z innymi jst oraz sektorem prywatnym w pozyskiwaniu środków wsparcia;
- 4.3.3 Wykorzystywanie firm eksperckich w zakresie zarządzania projektami.

5. PROGRAMY STRATEGII ROZWOJU

W tej części strategii zaprezentowano propozycje programów operacyjnych i kluczowych przedsięwzięć do realizacji. Poniżej w poszczególnych tabelach dla poszczególnych celów strategicznych przedstawiono kierunki działań, proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji. Należy jednak podkreślić, że konkretne przedsięwzięcia mają charakter bardziej przykładowy w stosunku do przyszłych planów społeczno-gospodarczych Gminy na poszczególne lata lub okresy, natomiast stanowią też o sposobie widzenia realizacji znowelizowanej strategii. W miarę czasu i możliwości, zakres i harmonogram zamierzeń będzie rozwijany i uzupełniany.

5.1 Program rozwoju infrastruktury technicznej.

Priorytet 1: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, DROGOWA i TURYSTYCZNA.	
Cel strategiczny 1.1: Rozwój infrastruktury wodno - kanalizacyjnej i technicznej.	
Kierunki działań	Proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji
1.1.1. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	• modernizacja ujęć i stacji wodociągowych – Góra, Reszki ;• remonty budynków SUW, np. w Łężycach i Kąpinie;• budowa i przebudowa odcinków sieci na terenie Gminy - ok. 5 km.
1.1.2. Budowa i rozbudowa sieci kanalizacyjnej	• budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gościcinie – ok. 30 km;• budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Bolszewie – łącznie ok. 35,5 km;• budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Kąpinie – łącznie ok. 17,8 km;• budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Łężycach – łącznie ok. 8,5 km;• budowa kanalizacji deszczowej – ok. 20 km.
1.1.3. Rozbudowa sieci teleinformatycznej	• działania na rzecz włączenia gminy do programu budowy szerokopasmowego internetu;• realizacja zadań związanych z utrzymaniem dotychczasowej infrastruktury;• współpraca z operatorami zewnętrznymi przy tworzeniu infrastruktury radiowej (np. związanej z położeniem kabli i tworzeniem przyłączy przy remoncie i budowie dróg).
1.1.4. Rozszerzenie sieci gazowej i zaopatrzenia w energię	• rozbudowa i remonty sieci elektroenergetycznej. Eliminowanie awaryjnych elementów sieci;• inspirowanie i wspieranie mieszkańców w celu złożenia grupowego/ych wniosku/ów o gazyfikację oraz podejmowanie działań lobbingsowych w tym zakresie przez UG;

	• monitorowanie realizacji postulatów mieszkańców w sprawie gazyfikacji.
Priorytet 1: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, DROGOWA i TURYSTYCZNA.	
Cel strategiczny 1.2. Rozwój infrastruktury komunikacyjno – transportowej.	
Kierunki działań	Proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji
1.2.1 Rozbudowa sieci i poprawa stanu nawierzchni dróg gminnych wraz z infrastrukturą okołodrogową	• rozbudowa sieci głównych dróg gminnych ze szczególnym uwzględnieniem dróg łączących poszczególne miejscowości (np. Bolszewo - ul. Polna, Strażacka; Gościcino – Południowa, Grubby i Jana Pawła II; Gowino – Grubby, Brzozowa; Ustarbowo - Gowińska, Łąkowa; Sopieszyno – Długa; Kąpino – Parkowa, Wierzbowa; Orle – Nadrzeczna; Nowy Dwór – ks. Heyke, Zbychowo-Reda); • budowa ulic osiedlowych o nawierzchni asfaltowej, z płyt i kostek betonowych (np. Bolszewo – ul. Południowa, Gościcino – Nadrzeczna, Wiejska i Dworska; Orle – Łąkowa, Bieszkowice – Jeziorna i Stoneczna; N. Dwór – Szkoła; Gowino – Jeziorna; Łężyce – Jarzębinowa; Góra – Pomorska; Gniewowo – Wejhera); • rozbudowa chodników i ścieżek rowerowych - wykonanie lub naprawa chodników/ścieżek wzdłuż głównego szkieletu dróg (np. Bolszewo – Zamostna i Długa, Gościcino – Robakowska); • rozbudowa oświetlenia drogowego – budowa nowych punktów świetlnych, modernizacja sieci, poprawa energooszczędności urządzeń.
1.2.2 Współdziałanie w programach remontów, budowy i rozbudowy dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych	• określenie roli drogi krajowej nr 6 w kontekście planowanej budowy „Trasy Kaszubskiej” i OPAT; • przebudowa drogi wojewódzkiej nr 218 w miejscowościach Nowy Dwór Wejherowski i Bieszkowice; • przebudowa drogi wojewódzkiej nr 224 w miejscowości Sopieszyno; • przebudowa drogi powiatowej nr 1336G w miejscowości Gowino; • przebudowa drogi powiatowej nr 1438G od Bolszewa do końca miejscowości Kniewo; • remont drogi powiatowej pomiędzy miejscowościami Zbychowo – Reszki; • budowa drogi powiatowej Gniewowo – Zbychowo i Gniewowo – Reda.

1.2.3 Współdziałanie w modernizacji i rozbudowie sieci linii kolejowych	• modernizacja linii kolejowej Wejherowo – Łębork, likwidacja stacji oraz utworzenie przystanku SKM w Gościnnie i budowa nowego przystanku SKM na granicy Wejherowa i Bolszewa; • rewitalizacja linii kolejowej nr 230 na odcinku Wejherowo – Bolszewo - Orle - Góra - Rybno (w gm. Gniewino) o długości ok. 16 km; • budowa przystanków kolejowych SKM w Bolszewie, Orlu i Górze.
Priorytet 1: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, DROGOWA i TURYSTYCZNA.	
Cel strategiczny 1.3. Rozwijanie infrastruktury edukacyjno-kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej.	
Kierunki działań	Proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji
1.3.1 Inicjowanie i tworzenie gminnej bazy rekreacyjnej i turystycznej	• rozwój gminnej bazy sportowo – rekreacyjnej; • budowa, modernizacja i oznakowanie małej infrastruktury turystycznej; • wytyczenie, budowa, modernizacja i oznakowanie szlaków kajakowych, ścieżek turystycznych, rowerowych, pieszych, przyrodniczych, dydaktycznych, historycznych, nordic walking itp.
1.3.2 Wspieranie rozwoju i organizacji bazy agroturystycznej	• szkolenia z zakresu certyfikacji bazy agroturystycznej oraz prowadzenia i tworzenia markowego produktu turystycznego; • organizowanie wyjazdów studyjnych i nawiązywanie współpracy związanej z agroturystyką; • wydawanie materiałów promocyjnych, służących Gminie i jej mieszkańcom.
1.3.3 Rozwijanie bazy edukacyjno-kulturalnej	• rozbudowa SSP w Bolszewie i Górze; • rozbudowa zespołu szkół w Gowinie; • rozbudowa biblioteki i ośrodka kultury.

5.2 Program rozwoju kapitału ludzkiego i integracji społecznej.

Priorytet 2. KAPITAŁ LUDZKI I INTEGRACJA SPOŁECZNA.	
Cel strategiczny 2.1. Podniesienie jakości życia osób i rodzin.	
Kierunki działań	Proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji
2.1.1 Rozwój systemu oświaty i poprawa poziomu wykształcenia	• podnoszenie poziomu kształcenia ogólnego; • wyrównywanie dostępności do edukacji i rewalidacji dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami;

	• promocja osiągnięć edukacyjnych uczniów i nauczycieli.
2.1.2 Zapobieganie zjawiskom wykluczenia społecznego	• wczesna diagnostyka osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem; • wspieranie działań środowisk lokalnych, rodzin i osób na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej; • podejmowanie działań profilaktycznych poprzez rozwój zainteresowań dzieci, młodzieży oraz dorosłych w obszarze kultury, oświaty i zdrowia.
2.1.3 Bezpieczeństwo i porządek publiczny	• wzmacnianie znaczenia oraz roli zarządzania kryzysowego i ochrony ludności; • uruchomienie straży gminnej; • upowszechnianie prawidłowych zachowań wśród mieszkańców na rzecz edukacji dla bezpieczeństwa.
Priorytet 2. KAPITAŁ LUDZKI I INTEGRACJA SPOŁECZNA.	
Cel strategiczny 2.2. Wzrost aktywizacji i integracji społecznej.	
Kierunki działań	Proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji
2.2.1 Wsparcie sektora ekonomii społecznej	• aktywizacja i wspieranie działalności organizacji społecznych; • promocja postaw obywatelskich i działalności prospołecznej, w tym wolontariatu; • wypracowanie standardów współpracy Gminy z organizacjami społecznymi.
2.2.2 Wspieranie realizacji zadań w ramach Planów Odnowy Miejscowości	• okresowa ocena i weryfikacja POM przez sołectwa i Radę Gminy; • wsparcie realizacji POM; • uspołecznienie wyboru zadań określonych w POM do realizacji przez gminę.
2.2.3 Zachowanie dziedzictwa wartości, tradycji i dorobku kultury.	• stwarzanie warunków dla rozwoju różnorodnych form twórczości artystycznej; • utrwalanie dziedzictwa regionalnej kultury; • poprawa dostępności do oferty kulturalnej.
Priorytet 2. KAPITAŁ LUDZKI I INTEGRACJA SPOŁECZNA.	
Cel strategiczny 2.3. Doskonalenie działalności służb i organizacji w poprawie warunków życia mieszkańców	
Kierunki działań	Proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji
2.3.1 Dostosowanie usług instytucji gminnych do stwierdzanych potrzeb.	• budowanie komplementarnego systemu usług i ich standaryzacja; • poprawa dostępności do usług, oferowanych przez Gminę,

	w tym w miejscowościach peryferyjnych; • doskonalenie systemu komunikacji publicznej.
2.3.2 Doskonalenie działalności służb publicznych, w tym pomocy społecznej	• stwarzanie warunków do powstawania i funkcjonowania koalicji i partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych; • podnoszenie umiejętności kadr w oparciu o system szkoleń, doradztwa specjalistycznego i superwizji; • optymalizacja poziomu zatrudniania pracowników.
2.3.3 Rozwijanie form aktywnej pomocy w likwidacji bezrobocia.	• wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie nowych metod pracy z bezrobotnymi; • organizacja systemu szkoleń dla bezrobotnych; • rozwijanie doradztwa zawodowego.

5.3. Program rozwoju gospodarki i ochrony środowiska.

Priorytet 3. GOSPODARKA I OCHRONA ŚRODOWISKA.	
Cel strategiczny 3.1. Zapewnienie ochrony gruntów rolnych i leśnych, wspieranie rolnictwa i leśnictwa	
Kierunki działań	Proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji
3.1.1 Ochrona gruntów rolnych i leśnych	• opracowanie i wdrażanie programu ochrony cennych przyrodniczo terenów; • opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem gruntów cennych rolniczo oraz gruntów leśnych; • diagnozowanie i zapobieganie skażeniu wód i gruntów;
3.1.2 Wspieranie i promowanie działalności rolniczej	• inspirowanie powiązań kooperacyjnych, samoorganizacji przedsiębiorców i rolników, rybaków, przedsiębiorców; • tworzenie rynków lokalnych na rzecz sprzedaży produktów wyprodukowanych i przetworzonych w gospodarstwach rolnych; • aktywna promocja osiągnięć i możliwości gminnego rolnictwa.
3.1.3 Subsydiowanie programów rozwoju obszarów wiejskich	• współfinansowanie projektów poprzez system małych grantów; • tworzenie budżetów obywatelskich na rzecz konkretnych przedsięwzięć; • udzielanie pomocy w tworzeniu projektów i aplikacji.
Priorytet 3. EFEKTYWNA GOSPODARKA I OCHRONA ŚRODOWISKA.	
Cel strategiczny 3.2 Rozwijanie instrumentów ochrony środowiska.	
Kierunki działań	Proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji

	wzięcia do realizacji
3.2.1 Wdrożenie szczełnego i sprawnego systemu gospodarki odpadami	• monitorowanie i doskonalenie programu gospodarki odpadami stałymi; • nadzór nad funkcjonowaniem gospodarki ściekowej; • nadzór i modernizacja punktów składowania odpadów.
3.2.2 Inicjowanie i wspieranie programów ekoe-nergetycznych	• zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych; • poprawa efektywności energetycznej; • rozwój energetyki niskoemisyjnej;
3.2.3 Racjonalizacja gospodarki wodnej, w tym regulacji i wykorzystania zbiorników i cieków wodnych	• opracowanie programu małej retencji wodnej, • zabezpieczenie i ochrona korytarzy ekologicznych wzdłuż cieków wodnych na terenie gm. Wejherowo; • opracowanie systemu ochrony przeciwpowodziowej i nadzorowanie jego wdrażania wspólnie z uprawnionych do realizacji zadania instytucjami.
Priorytet 3. GOSPODARKA I OCHRONA ŚRODOWISKA.	
Cel strategiczny 3.3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców.	
Kierunki działań	Proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji
3.3.1. Wdrażanie systemu zachęt dla tworzenia miejsc pracy i innowacji	• organizacja szkoleń z zakresu zakładania i funkcjonowania przedsiębiorstw; • wprowadzanie ulg podatkowych uwzględniających pożądane kierunki przedsiębiorczości na terenie gminy; • przygotowywanie terenów gminnych pod inwestycje.
3.3.2. Wsparcie tworzenia i rozwoju produktów lokalnych	• wsparcie tworzenia grup producentów; • wsparcie szkoleniowe i doradcze dla gospodarstw w celu specjalizacji (np. w produkcji ziemniaka, truskawki, usług agroturystycznych, gastronomi kaszubskiej itp.); • organizacja imprez promujących produkty lokalne.
3.3.3. Działalność w zakresie promocji przedsiębiorczości	• promocja terenów inwestycyjnych; • opracowywanie materiałów promocyjnych Gminy oraz uczestnictwo w targach inwestycyjnych; • promocja gospodarki, zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

5.4 Program rozwoju samorządności gminnej.

Priorytet 4. SPRAWNY I NOWOCZESNY SAMORZĄD GMINNY.
4.1. Zwiększanie wykorzystania technologii cyfrowych wewnątrz Urzędu Gminy i w relacjach z mieszkańcami

Kierunki działań	Proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji
4.1.1 Wdrażanie ICT w systemie organizacyjnym Urzędu Gminy	• modernizacja systemów informatycznych; • unowocześnianie sprzętu i wyposażenia; • doskonalenie umiejętności pracowników Urzędu.
4.1.2 Eliminowanie marginalizacji informatycznej z życia publicznego Gminy	• prowadzenie szkoleń dla mieszkańców; • zapewnianie sprzętu i dostępu do internetu osobom w trudnej sytuacji materialnej i zdrowotnej; • wspomaganie procesów zapewniających dostęp do internetu na terenie Gminy.
4.1.3 Upowszechnianie ICT wśród dzieci i młodzieży	• wyposażanie szkół i placówek wychowawczych w sprzęt i programy komputerowe; • zajęcia dydaktyczne w zakresie informatyki; • zapewnienie dostępu do nowoczesnych technologii IT dzieciom i młodzieży.
Priorytet 4. SPRAWNY I NOWOCZESNY SAMORZĄD GMINNY.	
4.2. Usprawnianie funkcjonowania pracowników Urzędu, jednostek organizacyjnych i pomocniczych Gminy Wejherowo	
Kierunki działań	Proponowane kluczowe zadania inwestycyjne lub przedsięwzięcia do realizacji
4.2.1. Doskonalenie bazy, struktury i skuteczności Urzędu Gminy	• zakup i doposażenie siedziby Urzędu Gminy; • racjonalizacja polityki kadrowej; • pełne wdrożenie systemu kontroli zarządczej.
4.2.2. Optymalizacja działalności jednostek organizacyjnych Gminy	• doskonalenie nadzoru nad działalnością jednostek organizacyjnych; • podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników; • rozwijanie współpracy między jednostkami.
4.2.3. Umacnianie sprawności jednostek pomocniczych Gminy	• realizacja zadań w ramach funduszu sołectkiego; • zwiększanie aktywności w zakresie realizacji Planów Odnowy Miejscowości; • doskonalenie umiejętności organizacyjno-integracyjnych sołtysów i rad sołectkich.
Priorytet 4. SPRAWNY I NOWOCZESNY SAMORZĄD GMINNY.	
Cel 4.3. Pozyskiwanie i racjonalne zagospodarowywanie środków wsparcia zewnętrznego działalności statutowej Gminy w ramach perspektywy finansowej 2014 – 2020.	
4.3.1 Doskonalenie instrumentów pozyskiwania funduszy zewnętrznych	• monitorowanie możliwości pozyskiwania wsparcia zewnętrznego; • doskonalenie umiejętności pracowników; • intensyfikacja współpracy międzyreferatowej.

4.3.2 Współpraca z innymi jst oraz sektorem prywatnym w pozyskiwaniu środków wsparcia	• zawieranie partnerstw i porozumień międzygminnych w projektach wspieranych zewnętrznie; • inicjowanie projektów z udziałem partnerów instytucjonalnych i prywatnych; • promowanie wspólnych zamierzeń wspieranych funduszami zewnętrznymi.
4.3.3 Wykorzystywanie firm eksperckich w zakresie zarządzania projektami	• wdrożenie systemu współpracy z podmiotami zewnętrznymi w opracowywaniu aplikacji; • tworzenie i wykorzystywanie bazy ekspertów; • zarządzanie projektami z udziałem firm specjalistycznych (Products Management).

6. ZASADY REALIZACJI I MONITOROWANIA STRATEGII

6.1 Aspekty finansowe realizacji strategii

Efektywne wdrażanie zapisów znowelizowanej Strategii Rozwoju Społeczno Gospodarczego Gminy Wejherowo wymaga silnego zintegrowania strony rzeczowej poszczególnych zadań strategicznych z finansowymi możliwościami ich realizacji.

Realizację zadań przewidzianych w ramach strategicznych programów rozwojowych, bezpośrednio lub pośrednio wspierać powinno wiele instytucji i programów pomocowych.

W szczególności zadania te powinny być finansowane ze środków:

- budżetu gminy;
- funduszy celowych;
- własnych podmiotów gospodarczych;
- środków własnych mieszkańców;
- Funduszu Ochrony Środowiska;
- sześciu Regionalnych Programów Strategicznych (RPS) dla województwa pomorskiego;
- Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) województwa pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach wsparcia z UE;
- wsparcia w ramach pozostałych Programów Operacyjnych z Unii Europejskiej finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFFROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR),
- Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- Polsko-Szwajcarskiego Programu Współpracy i itp.
- budżetu państwa;
- sektora bankowego;

Zostaną w tym celu wykorzystane różne formy finansowania:

- granty, dotacje, subwencje właściwe do konkretnych zadań;
- środki własne;
- pożyczki i kredyty preferencyjne;
- obligacje, w tym obligacje komunalne na realizację zadań inwestycyjnych;
- leasing finansowy i operacyjny;
- zapisy i darowizny.

Wybór i stosowanie określonej formy finansowania rozwoju, w tym ochrony środowiska, zależą będzie od trzech czynników:

- rodzaju przedsięwzięcia (działalność inwestycyjna, edukacja);
- statusu wnioskodawcy (samorząd, przedsiębiorstwo, osoby fizyczne, organizacje pozarządowe);
- rodzaju instytucji finansowej (bank, budżet, fundacje, fundusze etc.).

Treść, koszty i źródła finansowania inwestycji oraz innych przedsięwzięć w ramach realizacji znowelizowanej Strategii powinny być zawarte w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

W latach 2014 – 2021 z budżetu polityki spójności na lata 2014-2020 Polska na obszar swojego terytorium otrzyma 72,9 mld euro. Środki te będzie można zainwestować m.in. w badania naukowe i ich komercjalizację, kluczowe połączenia drogowe (autostrady, drogi ekspresowe) rozwój przedsiębiorczości, transport przyjazny środowisku (kolej, transport publiczny) cyfryzację kraju (szerokopasmowy dostęp do Internetu, e-usługi administracji), czy włączenie społeczne i aktywizację zawodową. Oznacza to konieczność zwiększonych wysiłków takich Gmin jak Wejherowo na przygotowywanie projektów, ukierunkowanych na realizację zadań pozytywnie wpływających na jej rozwój, a zarazem obliczonych na optymalną absorpcję środków wsparcia z funduszy zewnętrznych.

Fundusze Europejskie 2014 -2020		
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	Zarząd Województw	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
1. Program operacyjny dotyczący gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego - „następca” PO Infrastruktura i Środowisko. 2. Programu operacyjnego dotyczącego innowacyjności, badań naukowych i ich powiązań ze sferą przedsiębiorstw (nazwa robocza Inteligentny Rozwój) – „następca” PO Innowacyjna Go-	1. Regionalny Program Operacyjny (RPO) dla województwa pomorskiego 2014 – 2020.	1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 -2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. 2. Program operacyjny dotyczący rozwoju obszarów morskich i rybackich na lata 2014 – 2020 w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

spodarka.

3. Program operacyjny dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego oraz dobrego rządzenia (nazwa robocza Wiedza, Edukacja, Rozwój) – „następca” PO Kapitał Ludzki.

4. Program operacyjny dotyczący rozwoju cyfrowego (robocza nazwa Polska Cyfrowa).

Gmina będzie czynić starania o uzyskanie finansowej pomocy ze środków Unii Europejskiej, głównie w formie dotacji lub kredytów preferencyjnych programów pomocowych i restrukturyzacyjnych Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego - EFRR, Europejskiego Funduszu Społecznego - EFS, Fundusz Spójności – FS, a także Europejskiego Funduszu Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich - EFRROW i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego - EFMR.

Działalność inwestycyjna Gminy może być wsparta przez banki komercyjne, zwłaszcza Bank Gospodarstwa Krajowego i Banku Ochrony Środowiska oraz inne wyspecjalizowane instytucje i fundusze.

Do polskich funduszy i agencji wspierających działalność podmiotów gospodarczych należą:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Fundusz Pracy;
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Krajowa Agencja Poszanowania Energii;
- Fundacje wspomagające zaopatrzenie wsi w wodę.

W przypadku korzystania ze źródeł finansowych spoza własnego budżetu, dużą pomocą może służyć Agencja Rozwoju Regionalnego z siedzibą w Gdańsku oraz inne instytucje doradcze, pod warunkiem zapewnienia skuteczności i należytej efektywności, jako konsultant w zakresie tworzenia dokumentów niezbędnych do otrzymania takiej pomocy.

Uchwalenie 19 grudnia 2008 r. ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. Nr 19, poz. 100, z późn. zm.) oraz 9 stycznia 2009 r. ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. Nr 19, poz. 101, z późn. zm.) dało podstawy do kreowania efektywnych form współpracy podmiotów publicznych z sektorem prywatnym. Partnerstwo stanowić powinno dodatkowe źródło kapitału, zwiększając środki publiczne przeznaczane na inne cele. Z kolei Gmina może zaoferować inwestorom prywatnym pewność długotrwałych przepływów pieniężnych ze źródeł publicznych.

Możliwość skorzystania z dofinansowania z funduszy Unii Europejskiej pozwala na stworzenie tzw. hybrydowych modeli partnerstwa publiczno-prywatnego, które polegają na jednoczesnym wykorzystaniu: środków z funduszy i kapitału prywatnego oraz ewentualnie krajowych środków publicznych, dodatkowo usprawniając i uwiarygodniając projekt.

6.2 Mierniki/wskaźniki realizacji strategii

Aby ocenić poziom i skalę realizacji (bądź jej braku) znowelizowanej Strategii Rozwoju Gminy, należy przyjąć sposób ich określania i mierzenia. Trzeba przyjąć tzw. kluczowe wskaźniki efektywności, czyli – materialne i niematerialne mierniki w procesach pomiaru stopnia realizacji celów strategicznych Gminy. Mają one duże znaczenie dla budowania zorientowanej na wyniki kultury organizacyjnej, gdyż stanowią dla mieszkańców, władz samorządowych i pracowników źródło obiektywnej informacji zwrotnej o wykonywanej przez nich pracy na rzecz rozwoju Gminy, kosztach oraz jakości. Są także narzędziem kontroli zarządczej, pozwalają szybko podejmować decyzje, nadawać priorytety działaniom, wcześniej reagować na problemy, wspierają również procesy ciągłego doskonalenia i efektywne wykorzystywanie posiadanych przez Gminę zasobów.

Określenie skutków działań w postaci mierników wskazujących na stopień realizacji celów powinno być integralną częścią strategicznego myślenia i działania. Mierniki te powinny pozwalać na zbadanie poziomu osiągnięcia danego celu na określonych etapach jego realizacji. Mierniki te powinny też być obiektywnie sprawdzalne, czyli powinny określać ilościowo i jakościowo cele oraz czas i miejsce realizacji każdego celu oraz opisywać ilościowo i jakościowo rezultaty działań w ramach celów strategicznych.

Dlatego też, wskaźniki oparte o rzetelne ich wykorzystanie w ocenie stopnia wykonania poszczególnych zadań, mogą i powinny stanowić podstawę wyrokowania o skali jej wdrożenia i efektywności rozwojowej. Wskaźniki w Strategii mają charakter przykładowy dla konstrukcji rocznych i kilkuletnich programów operacyjnych i dla swej skuteczności powinny spełniać następujące warunki:

- muszą być „skrojone na miarę”; muszą odzwierciedlać potrzeby i specyfikę Gminy;
- podstawowym kryterium doboru wskaźników powinna być strategia Gminy, jej wizja, misja i przyjęte zasady wdrażania;
- liczba wskaźników nie powinna duża (celem nie jest mierzenie wszystkiego, ale stworzenie skutecznego narzędzia monitorowania i zarządzania wynikami);
- wskaźniki powinny uwzględniać najważniejsze procesy/obszary funkcjonalne Gminy; wskaźniki finansowe powinny stanowić mniejszość;
- każdy wskaźnik musi mieć określony cel liczbowy na dany rok. Punktem wyjścia są tutaj zwykle wyniki osiągnięte przez Gminę w poprzednich okresach;
- cele powinny być w kolejnych okresach podnoszone, co pobudza działania ciągłego doskonalenia;
- należy wykluczyć wskaźniki, które mogą "konkurować" ze sobą;
- należy wybierać wyłącznie takie wskaźniki, na wyniki których mieszkańcy lub pracownicy mają rzeczywisty wpływ.

- jak największa liczba wskaźników powinna mieć bezpośrednie przełożenie na zaspokajanie potrzeb, oczekiwań oraz poziom satysfakcji mieszkańców; wskaźniki, które odnoszą się wyłącznie do wewnętrznych procesów i potrzeb Gminy, powinny stanowić mniejszość;
- należy stosować wskaźniki, dla obliczania wyników których istnieją lub łatwo mogą być zgromadzone potrzebne dane;
- wskaźniki powinny być proste oraz być przystępnie i precyzyjnie zdefiniowane (muszą je rozumieć wszyscy mieszkańcy i pracownicy; należy wykluczyć możliwość manipulowania wynikami);
- definicje wskaźników nie powinny być zmieniane, gdyż utrudnia to porównywanie wyników pomiędzy okresami;
- mieszkańcy i pracownicy muszą zostać zapoznani z definicjami wskaźników; muszą je rozumieć i sposób ich obliczania;
- stosowanie wskaźników musi rodzić odpowiedzialność - każdy wskaźnik powinien mieć swego właściciela;
- mieszkańcy i pracownicy muszą regularnie i jak najszybciej otrzymywać informację zwrotną na temat wyników mierzonych za pomocą wskaźników; zbyt długi czas oczekiwania na wyniki demotywuje i opóźnia realizację działań doskonalących, przez co system oceny staje się nieskuteczny;

Program kluczowych wskaźników efektywności powinien być powiązany z systemem wynagradzania/premiowania w Gminie, a cele liczbowe przypisane do KWE powinny zostać włączone do celów indywidualnych kierowników referatów i jednostek organizacyjnych oraz być weryfikowane w czasie ich ocen okresowych.

W związku z powyższym rozumieniem istoty wskaźników/mierników – dla potrzeb znowelizowanej Strategii przyjęto wskaźniki rezultatu i produktu:

- Wskaźnik produktu odnosi się do wszystkich tych produktów, które powstały w trakcie realizowania projektu oraz w rezultacie wydatkowania przyznaných środków. Swoim zasięgiem nie powinien wykraczać poza przyjęty termin wdrażania danego przedsięwzięcia. Przykładami wskaźników produktu są mierzalne oraz zgodne z przyjętym harmonogramem projektu elementy tj. liczba zrealizowanych szkoleń bądź zakupionych maszyn, długość zmodernizowanych dróg, liczba nowych budynków.
- Wskaźnik rezultatu dotyczą efektów działań, które nastąpiły po zakończeniu i w wyniku realizowania projektu oraz które wpływają bezpośrednio na otoczenie społeczno-ekonomiczne. Wskaźnik rezultatu informuje o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wcielenia w życie danego przedsięwzięcia oraz sytuacji beneficjenta projektu w tym etapie. Powinny być one przedstawiane za etap nie wcześniejszy niż wskaźniki produktu. Rezultaty muszą być spójne oraz logicznie powiązane z owymi produktami. Do rezultatów projektu można zaliczyć: liczbę zrealizowanych projektów, liczbę osób korzystającą z oferty szkoleniowej, liczbę nowo utworzonych podmiotów gospodarczych bądź miejsc pracy, całkowita wartość inwestycji, całkowita wartość pozyskanych środków itp.

Poniżej przedstawiono wskaźniki produktu i rezultatu realizacji Strategii Gminy Wejherowo dla poszczególnych celów strategicznych – do operacyjnego stosowania.

Priorytet 1: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, DROGOWA i TURYSTYCZNA.

Cel strategiczny	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Cel strategiczny 1.1: Rozwój infrastruktury wodno - kanalizacyjnej i technicznej.	• liczba gospodarstw domowych korzystających z lepszych usług wodno – kanalizacyjnych; • ilość nowo utworzonej lub wyremontowanej (w km) sieci wodociągowej; • ilość nowo utworzonej lub wyremontowanej (w km) sieci kanalizacyjnej; • poprawa parametrów wody pitnej; • ilość zmodernizowanych ujęć i stacji wodociągowych; • ilość wyremontowanych budynków stacji uzdatniania wody (SUW); • ilość wybudowanej, wyremontowanej kanalizacji deszczowej • ilość (w km) utworzonej sieci szerokopasmowego Internetu na terenie gminy, • ilość (w km) rozbudowanej i wyremontowanej sieci elektroenergetycznej • liczba wspieranych przez gminę inicjatyw mieszkańców w celu złożenia grupowego/ych wniosku/ów o gazyfikację oraz liczba podejmowanych działań lobbingowych w tym zakresie przez UG; • monitorowanie realizacji postulatów mieszkańców w sprawie gazyfikacji (liczba w km nowej instalacji gazowej, liczba przyłączy gazowych)	• ilość zrealizowanych projektów, • całkowita wartość inwestycji, • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie realizacji projektów.
Cel strategiczny 1.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjno – transportowej.	• ilość wyremontowanych lub nowo utworzonych przystanków kolejowych i autobusowych; • długość w km, rozbudowanej, zmodernizowanej, nowoutworzonej sieci głównych dróg gminnych i lokalnych; • długość w km, wybudowanych ulic osiedlowych o nawierzchni asfaltowej, z płyt i kostek betonowych; • długość w km, odnowionych lub nowoutworzonych chodników i ścieżek rowerowych;	• ilość zrealizowanych projektów, • całkowita wartość inwestycji, • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie,

	wych (w tym wykonane naprawa chodników i ścieżek wzdłuż głównego szkieletu dróg); • liczba nowych punktów świetlnych lub ich odnowienie; • liczba nowopowstałych obiektów; • długość wyremontowanej lub przebudowanej drogi wojewódzkiej nr 218 (w km); • długość (w km) przebudowanej drogi wojewódzkiej nr 224; • długość wybudowanych, przebudowanych, wyremontowanych, odnowionych dróg powiatowych; • długość (w km) zmodernizowanej linii kolejowej Wejherowo – Lębork; • długość zrewitalizowanej linii kolejowej nr 230 na odcinku Wejherowo – Bolszewo - Orle - Góra - Rybno (w gm. Gniewino);	
Cel strategiczny 1.3. Rozwijanie infrastruktury edukacyjno-kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej.	• liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów, długość nowych tras, długość tras oznakowanych, • powierzchnia zagospodarowana na cele turystyczne, • liczba wsi realizujących zadania z zakresu poprawy estetyki wsi, • liczba nowo utworzonych obiektów bazy sportowej lub rekreacyjnej; • liczba nowo utworzonych, zmodernizowanych lub oznakowanych obiektów małej infrastruktury turystycznej; • liczba wytyczonych, wybudowanych, zmodernizowanych lub oznakowanych oznakowanie szlaków kajakowych, ścieżek turystycznych, rowerowych, pieszych, przyrodniczych, dydaktycznych, historycznych, nordic walking itp. • liczba szkoleń i liczba przeszkolonych osób z zakresu certyfikacji bazy agroturystycznej oraz prowadzenia i tworzenia markowego produktu turystycznego; • liczba zorganizowanych wyjazdów studyj-	• ilość zrealizowanych projektów, • całkowita wartość inwestycji, • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie realizacji projektów.

	nych i nawiązywanie współpracy związanej z agroturystyką (oraz liczba uczestników); • liczba wydanych materiałów promocyjnych, służących Gminie i jej mieszkańcom. • liczba wyremontowanych, nowoutworzonych, rozbudowanych, wyposażonych obiektów infrastruktury społecznej;	

Priorytet 2. KAPITAŁ LUDZKI I INTEGRACJA SPOŁECZNA.

Cel strategiczny	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Cel strategiczny 2.1. Podniesienie jakości życia osób i rodzin.	• wyniki Testów kompetencji ucznia VI klasy szkoły Podstawowej; Test kompetencji Gimnazjalisty, (rok referencyjny 2013); • liczba dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami; (Wyniki Testów kompetencji ucznia VI klasy szkoły Podstawowej; Test kompetencji Gminazjalisty (rok referencyjny 2013) dla tej grupy dzieci i młodzieży) • liczba uczniów biorących udział w olimpiadach i różnego rodzaju konkursach o zasięgu lokalnym, powiatowym, wojewódzkim, krajowym, europejskim i światowym), (rok referencyjny 2013) • liczba osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem, (rok referencyjny 2013); • liczba projektów z zakresu wspierania działań środowisk lokalnych, rodzin i osób na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej; • liczba działań profilaktycznych na rzecz rozwoju zainteresowań dzieci, młodzieży oraz dorosłych w obszarze kultury, oświaty i zdrowia; • liczba wypadków drogowych i innych w gminie z szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.	• ilość zrealizowanych projektów, • całkowita wartość zrealizowanych projektów z podziałem na poszczególne kierunki rozwoju, • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie realizacji projektów. • wartość środków własnych przeznaczonych na wsparcie realizacji projektów.
Cel strategiczny 2.2. Wzrost aktywizacji i integracji społecznej	• liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej (rok referencyjny 2013); • wykaz liczby zadań ujętych do zrealizowanych w Planie Odnowy Miejscowości w ko-	• ilość zrealizowanych projektów, • całkowita wartość zrealizowanych pro-

nej.	lejnnych latach jego realizacji (2014 – 2021), z podziałem na poszczególne Sołectwa, rok referencyjny 2011; • liczba zmodernizowanych, nowo utworzonych, rozbudowanych, wyposażonych plac zabaw z podziałem na sołectwa w poszczególnych latach z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • liczba zmodernizowanych, nowo utworzonych, rozbudowanych, wyposażonych boisk sportowych, hale sportowe, innych obiektów sportowych lub rekreacyjnych z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • liczba poddanych renowacji zabytków z podziałem na poszczególne Sołectwa (kaplice, krzyże, cmentarze itp.), (rok referencyjny 2013); • długość zmodernizowanych, nowo utworzonych tras turystycznych z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • długość odnowionych lub nowo utworzonych chodników z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • liczba nowo utworzonych punktów oświetleniowych z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • liczba zorganizowanych spotkania, festynów, konkursów, szkoleń z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • liczba wyremontowanych, wybudowanych, wyposażanych, zaadaptowanych świetlic wiejskich z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • liczba nowo powstałych, utworzonych strony internetowej z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013);	jektów z podziałem na poszczególne kierunki rozwoju, • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie realizacji projektów. • wartość środków własnych przeznaczonych na wsparcie realizacji projektów. • liczba osób, organizacji, instytucji zaangażowana w realizację projektów.

	• długość wybudowanych, zmodernizowanych, wyremontowanych lub utwardzenie dróg gminnych, lokalnych, innych, w tym wykonanych w ramach inicjatywy lokalnej z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • długość (w km), zmodernizowanych, wyremontowanych sieci wodociągowej z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • liczba wybudowanych, zmodernizowanych, wyremontowanych hydroforni z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • długość (w km), zmodernizowanych, wyremontowanych sieci gazowej z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • długość (w km), zmodernizowanych, wyremontowanych sieci energetycznej z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • liczba zagospodarowanych centrum miejscowości z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • liczba zagospodarowanych lub nowoutworzonych kompleksów rekreacyjno – turystycznych, z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • liczba zagospodarowanych obszarów przy jeziorach, z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • liczba oczyszczonych stawów i zagospodarowanych terenu wokół jezior, cieków wodnych i oczek wodnych, z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013); • długość (w km) instalacji szerokopasmowego Internetu, z podziałem na poszczególne Sołectwa, (rok referencyjny 2013);	
Cel strategiczny	• liczba utworzonych i funkcjonujących koali-	• ilość zrealizowa-

2.3. Doskonalenie działalności służb i organizacji w poprawie życia mieszkańców	cji i partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych; • liczba zorganizowanych szkoleń (w tym liczba uczestników) podnoszących umiejętności kadr, w zakresie doradztwa specjalistycznego i superwizji; • stan zatrudnienia pracowników w ramach realizacji postawionych zadań, (rok referencyjny 2013); • liczba wprowadzonych innowacyjnych rozwiązań w zakresie nowych metod pracy z bezrobotnymi; • liczba zorganizowanych szkoleń dla bezrobotnych (w tym liczba uczestników szkoleń); • liczba zrealizowanych zadań w ramach doradztwa zawodowego; • liczba mieszkańcy objętych profilaktyką zdrowotną, programami zapobiegającymi patologii, (rok referencyjny 2013); • liczba osób niepełnosprawnych objętych opieką, (rok referencyjny 2013); • liczba mieszkańcy korzystających z nowych usług, (rok referencyjny 2013);	nych projektów, • całkowita wartość projektów, • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie realizacji projektów.

Priorytet 3. GOSPODARKA I OCHRONA ŚRODOWISKA.

Cel strategiczny	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
Cel strategiczny 3.1. Zapewnienie ochrony gruntów rolnych i leśnych, wspieranie rolnictwa i leśnictwa	• liczba opracowanych i wdrażonych programów ochrony cennych przyrodniczo terenów; • liczba (i powierzchnia km²) opracowywanych planów zagospodarowania przestrzennego; • liczba utworzonych grup producentów rolnych, liczba rolników zaangażowana w ramach grup producentów rolnych; • wielkość kwoty wsparcia w ramach małych grantów, oraz liczba udzielonych dotacji; • utworzenie jednego budżetu obywatel-	• liczba ludności korzystającej z realizacji projektów, • liczba podjętych inicjatyw, • ilość zrealizowanych projektów, • całkowita wartość zrealizowanych projektów • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie rea-

	skich na rzecz konkretnych przedsięwzięć; • liczba i wielkość udzielanej pomocy na rzecz różnych beneficjentów przy tworzeniu projektów i aplikacji	lizacji projektów. • wartość środków własnych przeznaczonych na wsparcie realizacji projektów.
Cel strategiczny 3.2 Rozwijanie instrumentów ochrony środowiska.	• liczba zmodernizowanych obiektów; • ilość zrealizowanych projektów, • całkowita wartość inwestycji, lub - m³ zagospodarowanych odpadów, • odsetek wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych; • odsetek efektywności energetycznej;	• liczba ludności korzystającej z realizacji projektów, • ilość (ton) zlikwidowanego azbestu, • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie realizacji projektów.
Cel strategiczny 3.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców.	• liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu zakładania i funkcjonowania przedsiębiorstw (w tym liczba uczestników); • liczba i zakres wprowadzonych ulg podatkowych uwzględniających pożądane kierunki przedsiębiorczości na terenie gminy; • liczba przygotowanych i uzbrojonych terenów gminnych pod inwestycje. • liczba przeprowadzonych szkoleń i usług doradczych dla gospodarstw rolnych w celu specjalizacji (np. w produkcji ziemniaka, truskawki, usług agroturystycznych, gastronomi kaszubskiej itp.); • liczba zorganizowanych imprez promujących produkty lokalne (w tym liczba uczestników); • liczba opracowanych materiałów promocyjnych Gminy; • wykaz uczestnictwa w targach inwestycyjnych; • liczba akcji promujących gospodarkę, zasoby przyrodnicze i dziedzictwo kulturowego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.	• ilość zrealizowanych projektów, • całkowita wartość zrealizowanych projektów z podziałem na poszczególne kierunki rozwoju, • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie realizacji projektów. • wartość środków własnych przeznaczonych na wsparcie realizacji projektów. • liczba osób, organizacji, instytucji zaangażowana w realizację projektów.

Priorytet 4. SPRAWNY I NOWOCZESNY SAMORZĄD GMINNY.

Cel strategiczny	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu
4.1. Zwiększanie wykorzystania technologii cyfrowych we wnętrzu Urzędu Gminy i w relacjach z mieszkańcami	• ilość m² zmodernizowanej powierzchni; • liczba i rodzaj zakupionego sprzętu; • liczba przeprowadzonych szkoleń dla mieszkańców i pracowników UG, zajęć dydaktycznych; • ilość sprzętu i programy komputerowe;	• ilość zrealizowanych projektów, • całkowita wartość projektów, • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie realizacji projektów.
4.2.2 Usprawnianie funkcjonowania pracowników Urzędu, jednostek organizacyjnych i pomocniczych Gminy Wejherowo	• liczba osób uczestniczących w projektach; • liczba nowych partnerów; • liczba działających organizacji pozarządowych; • Ilość wydanych materiałów promocyjnych; • liczba przeprowadzonych szkoleń i liczba osób w nich uczestniczących.	• ilość zrealizowanych projektów, • całkowita wartość projektów, • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie realizacji projektów.
Cel 4.3. Pozyskiwanie i racjonalne zagospodarowanie środków wsparcia zewnętrznego działalności statutowej Gminy w ramach perspektywy finansowej 2014 – 2020.	• liczba aplikacji projektowych, • liczba partnerów w projektach; • liczba podmiotów współpracujących w zarządzaniu projektami; • liczba ekspertów i firm specjalistycznych współpracujących z gminą; • liczba szkoleń dla pracowników z zakresu zarządzania projektami (liczba uczestników szkoleń).	• ilość zrealizowanych projektów, • całkowita wartość zrealizowanych projektów z podziałem na poszczególne kierunki rozwoju, • wartość środków finansowych pozyskanych na wsparcie realizacji projektów. • wartość środków własnych przeznaczonych na wsparcie realizacji projektów.

6.3. Monitoring i ewaluacja realizacji Strategii

Przygotowana nowelizacja „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Wejherowo” powinna stać się jednym z głównych narzędzi zarządzania w gminie. Tylko wtedy zagwarantowana będzie jej pełna realizacja.

Efektywna realizacja celów i zadań strategicznych jest związana ściśle z określeniem szczegółowego postępowania różnych osób, przedmiotów i komórek organizacyjnych, odpowiedzialnych za dostarczanie, przetwarzanie, analizowanie i ocenianie informacji dotyczących realizacji strategii.

Przyjęcie ogólnych zasad monitorowania jako podstawowego narzędzia w procesie zarządzania jest wymogiem umożliwiającym należyłą realizację założonych działań, ale też jest stosowanym w Unii Europejskiej w trakcie realizacji każdego projektu finansowanego czy też współfinansowanego ze środków unijnych.

Organem wykonawczym i dokonującym monitoringu będzie powołany przez Wójta Gminny Zespół ds. Wdrażania Strategii (Wójt Gminy, Zastępca(y) Wójta, Przewodniczący Rady Gminy, Sekretarz i Skarbnik Gminy, Pełnomocnik Wójta ds. Rozwoju oraz Koordynator kontroli zarządczej), który w procesie monitorowania kierował będzie ogólnymi zasadami planowania, w szczególności dokonywał:

- przenoszenia treści Strategii do rocznych i wieloletnich planów społeczno-gospodarczych Gminy;
- krytycznego przeglądu zakładanych celów i zadań pod kątem możliwości ich osiągnięcia lub realizacji;
- identyfikacji i spożytkowania możliwych korzyści, jakie można uzyskać po określeniu dokładnego celu;
- oceny, czy planowane zaangażowanie dostępnych środków gwarantuje osiągnięcie celów.

Monitoring realizowany będzie też przez Komisję Rewizyjną Rady Gminy. Oceniać ona będzie bowiem okresowo (minimum raz w roku) bieżący stan i efekty realizacji Strategii, skuteczność poczynań wdrożeniowych Zespołu ds. Wdrażania Strategii oraz przedstawiać wnioski na posiedzeniach Rady Gminy. Ponadto, raz w roku Rada Gminy będzie otrzymywać odpowiednio przedstawiane przez Zespół ds. Wdrażania Strategii raporty.

Na bieżąco prowadzona będzie też weryfikacja ustaleń Strategii, a w razie potrzeby nie rzadziej, niż po zakończeniu kadencji władz - jej aktualizacja.

Monitoring prowadzony będzie głównie w oparciu o dyspozycje, wypracowane przez Zespół ds. Wdrażania Strategii. Natomiast bezpośrednio zajmował się tym będzie powołany zarządzeniem Wójta Komitet Wykonawczy. Będzie on składał się z pracowników samorządowych (kierowników referatów Urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy), którzy przy udziale przedstawicieli mieszkańców gminy na bieżąco będą czuwać nad realizacją znowelizowanej Strategii oraz okresowo opracowywał i przedstawiał Zespołowi ds. Wdrażania Strategii stosowne analizy i raporty.

Do szczegółowych zadań Komitetu Wykonawczego należeć będzie:

- przygotowanie propozycji optymalnego sposobu wdrożenia oraz ich przedkładanie do dyspozycji Zespołu;
- określenie, analizowanie i ocena uwarunkowań organizacyjnych (w tym identyfikacja podmiotów współdziałających, wielkość niezbędnych środków finansowych i technicznych, harmonogram);
- nawiązanie i utrzymanie kontaktów z podmiotami współpracującymi;

- organizowanie i prowadzenie odpowiednich działań promocyjnych;
- obserwacja i monitoring procesu wdrażania ustaleń Strategii;
- prowadzenie dokumentacji wdrażania Strategii;
- modyfikacja działań na rzecz zrównoważonego rozwoju gminy;
- informowanie Rady Gminy o stanie realizacji wdrażanych zadań i ewentualnych problemach realizacyjnych.

Komitet Wykonawczy odpowiedzialny będzie też za przygotowanie planów inwestycyjnych (rocznych i wieloletnich) oraz za sporządzenie dla każdego z działań strategicznych ujętych w planach, przewidzianych do realizacji w określonym czasie, szczegółowych projektów realizacyjnych.

Niezwykle ważnym źródłem informacji, służącej ocenie procesu wdrażania strategii, będą wyniki prowadzonych cyklicznie przez Zespół badań lokalnej opinii publicznej.

W celu skutecznego wdrażania projektów, Zespół prowadzić będzie współpracę z różnymi partnerami, gminnymi jednostkami organizacyjnymi oraz podmiotami pozasamorządowymi, tj. różnego typu instytucjami, porozumieniami i związkami międzygminnymi, podmiotami gospodarczymi, osobami fizycznymi. Istotna jest tutaj także współpraca z odpowiednimi Komisjami Rady Gminy.

Władze Gminy po uchwaleniu Strategii winny od samego początku zainteresować mieszkańców korzyściami, jakie mogą wynikać z jej realizacji. Szczególnie istotne będzie także szerokie informowanie lokalnych społeczności o treści i przebiegu realizacji Strategii.

Dla zapewnienia sukcesu we wdrażaniu zapisów Strategii powinny zostać podjęte następujące działania:

- upowszechnienie znowelizowanej Strategii w postaci elektronicznej;
- organizowanie, raz na rok, sesji Rady Gminy poświęconej w części sprawom realizacji Strategii oraz upublicznianie wniosków z oceny jej wdrażania;
- aktualizacja strategii w 2019 roku (przez nowo wybraną Radę Gminy);
- przygotowanie skróconej, popularnej wersji Strategii w postaci wkładki do „Naszej Gminy”;
- prowadzenie aktywnej promocji znowelizowanej Strategii jako instrumentu i perspektywy rozwoju;
- prowadzenie kontroli zarządczej;
- uwzględnianie problemów Strategii w cyklicznych spotkaniach z mieszkańcami gminy, poświęconych realizacji Strategii;
- wykorzystywanie Strategii jako elementu wzmacniającego wnioski aplikacyjne;
- wzmocnienie współpracy międzygminnej z sąsiadującymi gminami w kontekście podejmowania wspólnych, zgodnych ideą Strategii, przedsięwzięć inwestycyjnych.

Urząd Gminy powinien kierować się następującymi zasadami:

- struktura Urzędu powinna być dostosowana do sprawnego i prawnego zarządzania w Gminie, charakteryzującego się sprawnym przepływem informacji i odpowiedzialnością pracowników za sprawy Gminy i jej mieszkańców;
- urządzenie i wyposażenie Urzędu Gminy winno w pełni odpowiadać skali potrzeb, możliwości i prognozowanego rozwoju Gminy;

- budżet gminy powinien służyć realizacji celów wynikających ze Strategii, zgodnych z wieloletnią prognozą finansową;
- oprócz corocznego budżetu powinna być opracowywana i aktualizowana długofalowa polityka budżetowa,
- przygotowana powinna być oparta o racjonalne i strategiczne przesłanki wieloletnia prognoza finansowa, uwzględniana w budżetach rocznych;
- opracowany powinien być kompleksowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy, umożliwiający zrównoważony rozwój wszystkich sołectw Gminy;
- powinny być systematycznie zbierane informacje na temat istniejących i przygotowywanych programów pomocowych, naborów, konkursów, negocjacji itp.;
- odpowiednio wcześniej winien być przygotowywany i systematycznie uzupełniany pakiet projektów, uzgodnień i decyzji, umożliwiających skuteczne ubieganie o wsparcie zewnętrzne podejmowanych przez Gminę inwestycji.

Pełne wdrożenie znowelizowanej Strategii Społeczno – Gospodarczego Rozwoju Gminy Wejherowo na lata 2014 – 2021 uwarunkowane jest dobrą współpracą z władzami samorządowymi sąsiednich gmin, powiatu i województwa oraz instytucjami i przedsiębiorstwami, realizującymi swą statutową działalność na rzecz Gminy.